

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foale politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

să primesc la biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani a treia-oră 10 bani.

S'a isprăvit cu comedia împăcării.

Ceea-ce a dat cu socoteala ori-ce Român cu cap, s'a împlinit: din toată comedia împăcării s'a ales prav și cenușă. Aceasta o mărturisește acum și guvernul din Budapesta într'un comunicat (știre), ce-l publică în „Politische Correspondenz” din Viena.

Dar să recapitulăm puțin faptele.

Guvernul unguresc a crezut, că poporul român și adevărații lui conducători sunt încă tot așa de naivi, încât să se încreadă în făgăduielile de dreptate ale guvernanților noștri. Ochii noștri ni-s'au deschis îndată dela începutul pertractărilor. Când guvernul, nevoind să bage în samă pe conducătorii aleși de inimile noastre, pe deputații și membrii comitetului nostru național, s'a adresat celor trei nenorociți Mangra—Slavici—Brote, despre cari se știa, că umblă numai să se căpătuească pe ei și încă câți-va flămânzi, lucrul era deochiat. Și dacă totuși dl Mihu, bărbatul de încredere al partidului nostru național, a primit să stea de vorbă cu vulpile din Budapesta, a făcut-o pentru-ca acestea să nu poată nici când zice, că uite, le-am dat ramura de maslin, dar naționalitățile n'au vrut s'o primească. Și ar fi fost o sinucidere, dacă noi am fi primit-o, căci nici când presa jidano-maghiară, care reprezintă pe cei dela putere, nu și-a bătut mai amar joc de noi, nici când jandarmii n'au fost mai cruzi față de poporul nostru, ca tocmai în toiul pertractărilor de pace.

Iată ce zice guvernul în comunicatul său:

„Guvernul este de părere să cerceteze cu bunăvoință dorințele cetățenilor ungari aparținători tuturor naționalităților, și întrucât acestea se vor dovedi adevărate, să aducă și îndreptare. Dar dacă e ca pornirea guvernului să aibă succes, trebuie ca și naționalitățile din Ungaria să se pună pe bază legală și să nu se poarte ca individualități politice și constituționale separate, ci să caute ajungerea dorințelor lor în cadrul administrației statului ungar.

„Naționalitățile trebuie să mai înțeleagă în cele din urmă, că continua lor milogire către zările străine și cererea mereu de ajutor străin, mai mult strică decât folosește cauzei lor. Trebuie să ajungă la convingerea, că rapoartele neadevărate ale ziariștilor călă-

tori din stăinătate nu le sunt de nici un folos, ci din contră mereu încarcă atmosfera cu otravă nouă și astfel îngreunează numai lucrarea împăciuitoare.”

Ați auzit, Români? Nu se poate împăca cu noi, pentru-că noi apropiindu-ne de guvern, îi spunem, că suntem *Români*. Nu se poate împăca, pentru-că noi ne ținem ca fiind o *putere* în țara aceasta. Nu se poate împăca, pentru-că noi spunem străinătății despre toate nelegiuirile, ce se făptuiesc împotriva noastră, a naționalităților. Să ne lăpădam a mai fi români și să ne declarăm Maghiari! Să renunțăm a ne mai considera ca fiind o putere, și să declarăm că suntem niște blegi fără conștiință, fără voință! Dacă am stat luni, ani în temnițele ungurești, să nu zic nimic celui-ce m'ar întreba, dacă fratele meu zace sub glie împușcat fiind *pe la spate* de gendarmi, să nu zic nimic!

Să ne ierte domniilor. Nouă nu ne trebuie pacea, cu care ne îmbie. Suntem oameni cinștiți și avem mândria cinstei noastre. Totdeauna ne vom afirma, că suntem *Români* și ca Români cerem dreptul ce ni s'a răpit, dreptul la dezvoltarea culturală și economică *național-românească*. Totdeauna ne vom considera ca o *putere* în această țară a noastră, pentru-că lipsind puterea noastră, Ungaria n'ar fi aceea ce este, chiar dacă ar mai aduce un milion de Galățieni și de Ciangăi din Bucovina. Iar ce privește plânsul așa de amar din comunicatul din „Politische Correspondenz” referitor la „străini”, astăzi nu mai avem nevoie să arătăm *not* străinătății ticăloșiile administrației ungurești. Le arată din belșug însuși Maghiarii, dar cei adevărați, cărora le sângeră inima pentru cele-ce le văd ochii în patria lor și a noastră. Le arată acei călători cinștiți, englezi, germani și alții, cari vin în țara noastră numai ca să se convingă, văzând cu ochii lor, cele-ce se petrec la noi și cari îl aruncă pe ușe afară pe Ovreul obraznic, trimis de vr'un puternic al zilei, ca să-i îmbie cu bani, dacă vor tăcea cel puțin.

Iar nouă, cari suntem și vom fi pururea *Români*, cari suntem și vom fi pururea o *putere*, deocamdată numai culturală și economică, comedia cu împăcarea să ne impună cu tărie singura învățătură: a *ne întări din toate puterile pe cale culturală și economică, a curăți fără milă de toate buruienile trădătoare și mincinoase moderate ogorul nostru*, pentru-ca astfel infripându-ne o cetate tare, ca valurile de stâncă să se spargă ori-ce încercare de-a ne desființa ca individualitate. Atunci, numai

vom ajunge la ceea-ce au ajuns Cehii, Slovenii, Italianii, Rutenii din Austria. Căci la ceea-ce s'a ajuns în Austria, se va ajunge și la noi. Dacă nu astăzi, mâne.

Criză în guvernul unguresc.

Ministrul de justiție a prezentat un proiect de lege pentru schimbarea legii proceselor civile. Majoritatea camerei din Budapesta e contra acestui proiect, care va îngreuna mult pe datoriși. Proiectul adevărat cuprinde dispoziția, că procesele să se judece numai în localitatea creditorului, așa că d. e. cei din provincie, cari își procură marfă din Budapesta și au vre-o ne-înțelegere cu creditorul lor, de regulă mai bogat, trebuie să meargă în capitală să se judece, ceea-ce le-ar aduce pagube mari. Deputații noștri încă sunt contra acestui proiect, pentru-că nu mai permite folosirea altei limbi înaintea judecării, afară de cea maghiară, ceea-ce nu numai că e o nedreptate strigătoare la cer, dar calcă fățiș legea de naționalități din anul 1868.

Adevărata cauză a supărării deputaților maghiari contra ministrului Székely e însă împrejurarea: că el e aderentul votului universal. Îndeosebi Tisza și cu aderenții lui vor jubila, când se vor vedea scăpați de acest coleg, care e așa de puțin pe placul prietenului vicarului Mangra.

Ministrul Székely a mai devenit nepopular și prin faptul, că începuse să mai țină în frâu pe procurorii vânători de redactori români. A încercat însă să repare aceasta „greșală”, de aceea în timpul din urmă s'au pornit din nou mai multe procese de presă.

Deoarece ar fi un semn prea rău pentru guvern, ca așa de curând să înceapă unii ministrii cu dimisiunile, s'a încheiat un compromis între Székely și parlament.

Dela frații din Bucovina.

La 8 Noembrie st. v. s'a ținut la Cernăuți adunarea partidului național român din Bucovina. Prezenți au fost un mare număr de delegați din toate districtele românești, precum și deputații români.

Dl Aurel Onciul propune adunării naționale următoarea hotărâre, care este primită cu unanimitate:

„Conducătorii Românilor bucovineni vor îngriji în dieta viitoare de ogor, pășune, pădure, lemn, cărbune, gazetă, limbă, școală, biserică.

„Comitetul național va lucra proiecte de legi pentru toate trebile acestea și le va înainta unei viitoare adunări naționale.

„Deputații vor purta grije, ca în privința limbei, a școlii și a bisericii să nu se facă nimica fără de știrea și fără de consimțirea poporului român.

„Adunarea națională accentuează necesitatea unirii Românilor și osândește ca înaltă tradare națională ori-ce năsuință separatistică.

Noul prezident al Comunității de Avere. În adunarea generală extraordinară a Comunității de Avere, ținută luni în 28 Noembrie n., a fost ales de prezident vrednicul fruntaș din granița dl Patriciu Drăgălina. În urma acestei alegeri norocoase e speranță, că Burdiștii vor fi înălțurați cu totul din jurul chivernisirii averii Grănișerilor. Alegera s'a făcut cu mare însuflețire. Burdiștii nici nu au fost lăsați să vorbească.

Cu ocaziunea acestei adunări s'a fost adunat lume multă la Caransebeș, care aștepta afară cu mare nerăbdare rezultatul alegerii. Intrarea a fost permisă în sală numai cu bilete. Tot publicul a primit cu mare bucurie alegerea dlui Drăgălina.

Din dietă. În zilele trecute s'a dezbătut în dietă încă proiectul despre schimbarea legii proceselor civile. Din partea Românilor a vorbit din nou dl deputat *Dr. Mihali*, care a cerut, ca traducerea maghiară ale actelor nemaghiare, să se facă pe spesele statului. Asta a făcut pe o seamă de Unguri să-și iese din sărite, așa, că propunerea îndreptățită a Românilor, a fost respinsă. Sfarșindu-se cu dezbateră acestei legi, s'a început discuția asupra proiectului de îndemnitare.

Carne din Sârbia. Convenția comercială cu Sârbia, stabilită la 14 Iulie anul curent dă drept Sârbiei să aducă la noi, carne tăiată dela 15 mii de boi și 50 mii de rimători. — Doară-doară tot se va mai ieftini ceva carnea!

Alegerile în comitate.

În săptămâna trecută și în săptămâna aceasta s'au făcut alegerile pentru congregații în o seamă de comitate. Cât de mare însemnătate au aceste alegeri pentru noi Români am spus în numărul 45 al foii noastre. Iar despre aceasta își dau seamă contrarii noștri, cari în unele cercuri au făcut cele mai mari abuzuri.

Rezultatul alegerilor în comitatul *Sibiului* este următorul: În *Sebeșul-săsesc oraș*: Sergiu Medan, protopr. Dr. Nicolae Lazar, adv. Dr. Dumitru Stefan, adv. și George Tatar, contabil. În cercul *Sebeșul-săsesc district*: D. Munthiu, notar. Dr. Lucian Borcia, avocat și Demetriu Comșia, profesor seminarial în pensiuie. În cercul *Brad*: Ioan Cădea, protopresbiter și Irimie Răduțiu, notar. În *Mercursa* Dr. Nicolae Schiau, avocat. În cercul *Săliște*: Dr. Ioan Lupaș, protopresbiter, Dr. Nicolae Comșia medic, Nicolae Hențiu, notariu pensionat, Ioan Banciu, comerciant și Nicolae Ivan, asesor consistorial.

După-cum suntem informați, în cercul *Bradului* a fost o luptă înverșunată. Anume: Comitetul central pentru comitatul *Sibiului* al partidului național candidase ca să fie reales dl *Irimie Răduțiu*, notar în *Avrig*, iar realea dl *Valeriu Florian* protopop gr.-cat. în *Racovița*. Dl *Răduțiu* a fost ales, pe când în locul d-lui *Florian*, s'a întronat cu dela sine și a Sașilor putere protopopul *Cădea* din *Avrig*, pe care partidul național peste tot nu-l candidase. De altcum protopopul *Cădea* e cunoscut destul de bine ce plătește. Regretăm însă nerăsuțita d-lui *Florian*, care totdeauna și-a ridicat cuvântul în congregația *Sibiului*,

spre a apăra interesele Pomânilor din cercul său.

De asemenea și-au arătat arama pe față Sașii din *Noerich*. Dar îi vom și ținea minte. Despre cele petrecute în acest cerc, dl *Dr. Lucian Borcia*, secretarul clubului comitatens, ne scrie următoarele:

Onorată Redacțiune! În legătură cu alegerile municipale din comitatul *Sibiului* comunic și rog a lua notiță în foaia *D-Voastră*: că comitetul central comitatens incredințase comitetul cercului electoral *Noerich*, să intre în tratative cu Sașii, ca să fie și aci aleși români, designând ori recomandând din parte-și pe domni *Nicolae Petra-Petrescu*, director de bancă în *Fofeldea*; părintele *Ioan Petrișor* din *Alțina*; *Dr. Enea Andrea*, avocat în *Noerich* și *Ioan Fruma* avocat în *Sibiul*.

Conform informațiilor primite, comitetul nostru cercual a și făcut pașii necesari, dar sașii au răspuns, că până sunt ei la putere, nu aleg români, iar românii când vor ajunge vreodată la putere, să facă ce știu.

Fiind noi acolo în minoritate față de sași, nu s'a putut alege nici un român. *Sibiul*, 26 Noembrie n. 1910. Cu stimă: *Dr. Borcia*.

În comitatul *Târnavet-mici* s'a purtat o luptă frumoasă pentru alegerile în congregație. Românii, cari în toate cercurile sunt mai puțini ca alegătorii străini, nu au putut să iase învingători. Au susținut, însă, cinstea steagului românesc. Partidul național român a susținut lupta în trei locuri: la *Dicio-Sânmărtin*, *Bochnea* și *Hususău*. La *Bălăușer* și *Ibașfalău* Românii n'au încercat a lua lupte, din lipsa prea mare de alegători români.

La *Bochnea* alegătorii români s'au prezentat numai vr-o 25, dar la *Dicio-Sânmărtin* au venit 55, iar la *Hususău* 77 alegători de-al partidului. Românii, cari luptau mai mult pentru cinstea steagului, știau că nu vor învinge. Cu toate acestea contrarii noștri porniseră cu terorizări și înfricări, ca astfel lista oficioasă să iese cât se poate de bine și cu multe voturi.

Conducătorii poporului din cercul *Dicio-Sânmărtinului* s'au interesat foarte mult de aceste alegeri. Nu tot așa în cercul *Bălăușerului* și *Bochnea*. Mai cu seamă preoțimea n'a arătat nici un interes, ceea-ce e foarte dureros pentru noi.

În comitatul *Clujului* s'au făcut alegeri în cercurile *Cojocnei*, *Huedinului* și *Gilăului*. Despre rezultatul alegerii în cele două cercuri dintâiu nu avem nici o știre. Nici nu credem să fi reușit vr'un Român *Fruntașii* români din cercul *Valășul* au făcut o listă cu candidați români, dar lista lor a căzut. A fost ales numai părintele gr.-cat din *Apahida* *Elțetu Moga*, care e „Român de-al domnilor“. Despre alegerea din cercul *Gilăului* am primit un raport, în care ni se arată cu câtă rafinărie a lucrat administrația, pentru ca să scoată biruitoare lista oficioasă. Iată ce ni-se scrie:

În 23 Noembrie st. n. a. c. s'a săvârșit alegerea membrilor pentru congregația în cercul *Gilăului*. Cercul acesta deși are la 70% români, totuși românii sunt disconsiderați cu desăvârșire. Făimosul protopretore de acum *Găll Elemér* nu lasă să iasă nici pui de român. A făcut o listă de alor oficioasă pe hârtie de colorare vineție, ca și în forma aceasta să poată controla pe cari nu vor vota cu lista lui, ba a scris numele can-

didatilor așa de îndesat și mărunț de nu ai putut să ștergi nimic și să scrii alt nume. Pe marginea hârtiei a hectografat grilazuri de flori, așa încât nici un colț a hârtiei nu a rămas nemănjinită ca și în forma aceasta să fie zădarnică ori și ce corectură.

Lista oficioasă să înțelege a cuprins tot nume ungurești. Nici un român n'a fost pus. Văzând românii aceasta stărnicie s'au pus și ei pe lucru. Au făcut o listă curat românească ca să pice barămi cu oinște.

Candidații românilor au fost: *Vasilin Șuteu*, preot în *Gilău*; *Ioan Isaicu*, paroch în *Feneșul-săsesc*; *Ioachim Pop*, învățător în *Feneșul-săsesc*; *Gavril Pop*, paroch în *Feleac*; *Ioan Stan*, proprietar în *Gilău*; *Todor Toader*, preot în *Mărișel*; *Nicolau Maier*, învățător în *Gilău*; *Nicolau Stancescu*, preot în *Someșul-rece*. Era loznica: ori nu votăm, ori votăm numai pe români. Ce folos însă că ai noștri sau făcut coada de topor. Asta a arătat-o mai cu samă preoții dela munte, cari și de astădată s'au arătat de lași și oamni slabi. Ei sunt slujile domnilor puși la putere, cari să îndoaie la ori-care poruncă. Ar putea însă să-și vie odată în fire și să-și prețuiască mai mult nația lor decât pe niște damni puși să ne belească și bajocurească în loc să ne conducă la bine. Au fost luați chiar în răs preoții de pe munte, zicând, că ei când vin la *Gilău* vin ca să bea și să se veselească dar' nu să folosească ceva acelaia de pe spatele căruia trăiește.

Ne era milă și de bieții pădurari, cari erau aduși în rând ca să voteze la poruncă.

Și de astădată s'a purtat brav comuna *Feneșul-săsesc* în frunte cu conducătorii lor, cari au inițiat toată mișcarea, apoi preotul din *Gilău* și *Tăuț*. Celorlalți preoți și învățători le-ar trebui încă multă învățătură și mai multă inimă și cunoștință de sine. I.

În comitatul *Hunedoarei* au învins deplin Românii în trei cercuri: la *Romos*, *Băița*, și *Dobra*. Iată lista Românilor:

La *Romos* (lângă *Orăștie*) au fost aleși d-nii: *Dr. I. Maior*, adv., *Ilia*; *Vas. O. Vadă*, dr., *Hunedoara*; *V. Domșa*, protopop, *Orăștie*; *Dr. Tr. Frențiu*, protopop, *Orăștie*; *Adam Basarab*, preot, *Romos*.

La *Băița*: *Dr. I. Papp*, adv., *Brad*; *Dr. V. Bontescu*, adv., *Hațeg*; *Dr. Cornel Moldovan*, medic, *Băița*; *Aron Roman*, preot, *Luncoiu-de-sus*; *Dr. Aug. Străitaru*, adv., *Hațeg*; *Ioan Perian*, pr., *Criștior*; *Iuliu El. Cosma*, *Sebastian Rusan*, *Ioan Moțiu* și *Nicolae Păcurar*, propr., *Săliște*.

La *Dobra*: *Dr. St. Chirilovici*, cad. adv. din *Ilia*; *Emanuil Șulaga*, preot, *Nicolae Iuga*, propr., *Dumitru Datea*, propr., *Nicolae Herbay* (bublea), *Iacob Șopel*, toți pe 6 ani; iar pe 3 ani: *Iosif Morariu*, protopop, *Andreiu Leșnican*, dir. de bancă, *Petru Hădan*, preot, *Nicodin Ardelean*, proprietar și *Ioan Oieșdian*.

La *Hațeg* a fost ales dl *Dr. C. Popescu*, protopop.

La *Băia de-Criș* au fost aleși și dintre Români d-nii: *Dr. Nerva Oncu*, adv., *Savu Stănilă*, preot, *Nicolae Florea*, inv. și *Ioan Jurca*, preot.

La *Peșteana*: *Dr. Iacob Radu*, vicar, *Hațeg*; încolo tot străini.

La *Hunedoara*: protop. *Ioan Pop*.

La *Orăștie* *Vas. Domșa*, protopop, *Gregoriu Vulcu*, negustor și *Silviu Dămian*.

Foarte grozav s'au purtat jandarmii față de alegătorii români din *Brad*, comitatul *Hunedoarei*. Dl *Iosif Bărna* din *Vaca* și dl *Vasile Damian*, fiul d-lui deputat *Damian*, au fost arestați din locuri de nimic. Ba dl *Damian* a fost și bătut cu patul puștii. Tot răul ce îl făcuse dl *Damian* este, că a zis să de pace jandarmii unui alegător român.

Bărbații de încredere au fost fără nici o genare numiți din partea președintelui. Lista Românilor, prezentată prin dl deputat *Dămian*, nici n'a voit

să se cetească sau pună la vot. Deja des de dimineață s'a produs o mare înverșunare între alegători. Țidulele Românilor au fost confiscate, iar alegătorii, cari ziceau că vreau să voteze cu partidul național erau dați înapoi. La vot au venit întâi numai alegătorii cari votau cu administrația, pe când Românii partea cea mai mare au trebuit să aștepte până după amiază. Au fost deținuți în odăi întunecoase. Afară de acestea s'au petrecut lucruri grozave față de Români. Toate acestea au fost puse la cale de primpretorul Krasznay și pretorul Kardos. Intre astfel de împrejurări, se înțelege de sine, că Românii au căzut. Despre întâmplările din acest cerc au scris toate foile

In comitatul *Sălagiului* din 39 de cercuri, abia în 13 cercuri au putut reuși câte 1—2 membri români, deși sunt multe cercuri cu majoritate românească. Cauza se spune a fi nepăsarea a o seamă de fruntași.

In comitatul *Aradului* lista românească a eșit biruitoare în câteva cercuri, dar în cele mai multe locuri Românii au căzut. După cât se știe până acum cauza a fost, pe lângă asupririle administrației, și lipsa de organizare din partea Românilor. Iată rezultatul:

In cercul *Pecica* au fost aleși candidații noștri: Vasile Goldiș, Dr. Aurel Novac, Vasile Ciorogar, Teodor Orga și Ioța Șiculan.

In cercul *Cermei* au fost aleși: Sever Becu, Dr. Cornel Ardelean, Cornel Ursuț și Ioan Popovici.

Ungurii au câștigat aici, două locuri din seșă.

In *Siria* au fost aleși și candidații noștri: Roman R. Ciorogar și Dr. Emil Montia.

In *Chișineu* lupta a fost foarte frumoasă. Aici voturile românești sunt numai $\frac{1}{3}$ parte majoritatea ungurească, însă s'a fracționat și a învins lista românească.

Au fost aleși următorii: Ioan Ardelean, Ioan Teran, Nicolae Grecu, și un ungur.

In *Sf.-Martin* au învins candidații noștri: Cornel Grozda și Vasile Mornăilă.

In *Cinteu*: Dr. Adrian Popescu, Ioan Jivan. Lista oficială a căzut.

In *Agris* au învins candidații noștri: Romul Motorca și Gheorghe Pop.

In *Otlaca* au fost aleși: Dr. Nicolae Oncu, Dr. Sever Ispravnic, Georga Balta, Vasile Alp.

In *Comlăuș* a eșit numai părintele Virgil Mihulin, ceilalți străini.

In cercurile *Boroșineu*, *Boroșbeș*, *Buteni*, *Iosășel*, *Ciuciu*, *Halmagiu* și pe *Valea Murășului* listele noastre au rămas în minoritate.

In comitatul *Caras-Severtin* au reușit următorii români naționaliști:

Bocșa-română: Dr. V. Braniște și Petru Vuc, paroh.

Coșteiul-mare: Dr. Petru Groza, cand. de avocat.

Comoriște: Corneliu Strimbei paroh, Oravița.

Cornea: Dominic Rațiu, dirigentul filialei „Albina” Lugoj, Dr. Petru Barbu, profesor Caransebeș, Pavel Ghimboasa, comerciant Mehadica.

Caransebeș: Andreiu Ghidiu protopresbiter. (E foarte dureros că în Caransebeș nu zăim un singur naționalist a reușit. Bageamă iar s'au pus luntre-punte oamenii lui Burdea.)

Greovaț: Ion Epure, directorul „Plugarul”-ui, Aurel Popovici, paroh, Tievaniul mic, Sofron Gaica, econom Greovaț.

Iablanța: Dr. George Dragomir, profesor Caransebeș, George Tătucu, paroh.

Secuș: Dr. Ștefan Petrovici, avocat Lugoj, Petru Bernaz, paroh.

Teregova: Ioan Bogoevici, paroh, Iacob Stoichescu, măestru.

Bănia: Dr. George Dragomir, Nicolae Novacovici.

Bozovici: Dr. Samuil Vladone.

Corniareva: Ioan Grozavescu.

Dalboșej: Dr. Traian Badescu, Ilie Imbrescu.

Ieșelnița: Paul Magdescu.

Lugoj cere. II.: Dr. Cornel Jurca, Dr. Iulius Petrovici, Dr. Fabius Gelejan.

Ohaba-Biatra: Patriciu Radoiu, Iuliu Musta, Ioan Șușoiu.

Prigor: Teodor Rotariu.

Rudăria: Dr. Ioan Sârbu.

Zorlențul-mare: Josâm Popa.

N'am reușit la Armeniș, Doelin, Valeapai, Glanda-română, cercul III. Lugoj și Oravița-română. In celelalte cercuri nu s'a putut lua lupta.

Făcând acum bilanțul, în comparație cu numărul mandatelor noastre expirate (8), reprezintă acest rezultat (33 mandate) o creștere de 25 mandate congregaționale.

In comitatul *Torontal* alegerile se țin în 2 și 3 Decembrie. Rezultatul lor nu îl știm încă până la încheierea foii.

In comitatul *Brașovului* alegerile se țin în 7 Decembrie n.

Ce scriu alte gazete?

Dela noi.

„Tribuna” (Arad). Mărturisirile părintelui episcop Hossu în privința votului universal și mai cu seamă spulberarea ocupațiilor de irendentism au fost prețioase informațiuni pentru cercurile hotărâtoare, iar deslușirile categorice, date de dl Simionovici Austriacilor pot servi spre exacta orientare. Pe calea aceasta va trebui să stăruim mai departe. Să ne dăm silința de a ne făuri legături din ce în ce mai puternice cu Viena. Să ne folosim neconținut de dreptul, ce ni-l acordă instituția parlamentară, de a putea avea reprezentanți în delegațiuni. Iar achierii noștri să imite pilda lui Șaguna de odinioară și episcopului Lugojului de astăzi și să-și redobândească influența lor de sfetnici credincioși ai Tronului.

Și aici mai avem o observare. S'a scris în timpul din urmă și nu s'a desmintit din nici o parte, că faimoasa tentativă de pace a guvernului unguresc ar fi pernită din o voință exprimată la Viena. Lucrul este cu puțință și denotă fără îndoială o vădită bunăvoință față de noi. Tot ce regretăm însă este că întreaga concepție a păcii a fost greșită. Viena se înșală, dacă crede, că între noi și Maghiari sunt diferențe atât de mărunte, încât acelea ar putea fi aplanate pe calea unor târgueli fără valoare.

Din România.

„Neamul Românesc” (București) *Despre alegerile dela Brad*. La Brad o cămăruță, în care abia pot încăpea 20 de oameni, așteaptă pe alegătorii, cari vor fi lăsați să aleagă, adevărat străinii și elementul inconștient și corupt al Românilor. Aceia, numai aceia sunt cetățenii de fapt. Asupra celorlalți se aruncă jandarmii cu baioneta la armă: 2000 de oameni, cari nu vreau să-și vândă neamul, sunt astfel „împrăștiți”. In sala cea cu 20 de locuri președintele habar n'are. Au habar unii din „inteligentă” română. Acești naivi cred, pe temeiul tuturor geografilor, că Ungaria e în Europa și că legea e altceva de cât cea mai mare minciună a unei false civilizații, care lipește etichetele culturii pe tolba de săgeți înveninate a barbarului.

*) Gazeta marelui nostru învățat și Român dl Nicolae Iorga.

Viitorul (București). Atitudinea deasemnă a Românilor, cari au rămas credincioși candidaților naționali în aceste alegeri, nu-i poate conveni unui guvern, care vede cu surprindere, că, odată înfrânți la alegerile pentru dietă Românii nu au desperat, ci pornesc cu mai mult avânt lupta în comitate.

A urmat ce era firesc să urmeze din partea ori-cărui guvern unguresc, chiar atunci când acest guvern și-a luat în fața Coroanei angajamentul că se va face pace cu naționalitățile. Jandarmi la ordinul lui Tisza, și-au reluat rolul de agenți electorali, au început să facă uz (întrebuintare) de arme, să alunge cu forța pe alegătorii români dela urnă, postându-se la porțile localurilor de alegeri.

La alegerea dela Brad alegătorii români au fost oprți dela vot.... In celelalte cercuri, agenții guvernului au procedat la fel. Cred însă, că în felul acesta vor putea descuraja pe Români? Se înșală. Ori-cari ar fi mijloacele, la cari ar recurge, un popor cu o conștiință națională atât de puternică nu se va lăsa terorizat.

S'a constatat și cu această ocazie nevoia unei puternice organizări a alegătorilor români. Dacă aceasta se va face, în scurt timp fariseii păcii vor trebui să cedeze.

Minerva (București). Din scrisoarea unui Moț: „A fost pagubă de timpul pierdut cu tratativele în decursul cărora mulți dintre ai noștri se legănau în dulci iluzii, că poate în cele din urmă le-a intrat și Ungurilor mintea în cap. Incolo altă pagubă nu-i; din contră, foloasele pentru noi sunt mult mai mari. Vor recunoaște și moderații noștri, că vorbeii ungurești nu se mai poate da crezământ, fiindcă de bună voie Maghiarii nu vor face nimic în interesul popoarelor nemaghiare. Și se va simți acum, mai mult ca ori-când, trebuința de-a ne întări în fortărețele noastre: în comune, orașe și județe, de-a reîncepe cu mai mult zor o întărire economică și o dezvoltare culturală.

Când vom ajunge să ne vedem strănși într-o organizare completă, pe aceste terenuri, nu vom mai sta față'n față cu Ungurii numai ca niște jucători de farse, ci ca actori de prima forță, cu care Maghiarii vor trebui, vrând-nevrând, să stea de vorbă serios.

Dela frații din Macedonia.

In fruntea conducerii școalelor și bisericilor române din Turcia a ajuns în fine singurul bărbat chemat, dl *Gh. C. Ionescu*, fiilor de țaran din România. De preste 40 de ani, decând se interesează România de frații români din Turcia, a domnit între aceștia aproape mereu o anarhie, (neînțelegeri), care i-a oprit dela ori-ce progres (înaintare) Crescuți în spirit grecesc, certele și intrigile i-au frământat în continuu, așa că n'au putut avea o organizare bună. Excepția a fost numai 2—3 ani, când a fost tot dl Ionescu administrator al școalelor și bisericilor, cu reședința în Bitolia. Acum a ajuns șeful afacerilor macedonene în ministerul de externe al României și în timp scurt a făcut două reforme însemnate: *organizarea școalelor române din Turcia și chestiunea burterilor* (știpendiților) români de-acolo.

După noua organizație, administrațiunea școalelor și a bisericilor va fi incredințată la

*) Gazeta liberalilor tineri, cari vor ridicarea țaranului român prin cultură, bunăstare și lărgirea dreptului electoral.

**) Ziar independent, după „Universul”, cel mai răspândit în România.

trei eforii românești din Bitolia, Salonic și Ianina. Acestea vor reprezenta poporul românesc de-acolo față de autoritățile turcești, la cari va interveni de câte ori va fi de lipsă. Intreagă Turcia e împărțită în șapte revisorate (inspectorate) școlare, în frunte cu șapte revisori școlari. Aceștia vor face eforturile rapoarte asupra mersului școlilor și se vor sfătui cu ele cu privire la îmbunătățirile, ce trebuie aduse.

Până acum toți tinerii Români din Turcia, cari primeau burse (stipendii) dela guvernul român, își făceau studiile la școlile înalte din București. Cei mai mulți însă nu mai voiau să se întoarcă în Turcia, ca să lucreze acolo pentru poporul, din sânul căruia au eșit, ei rămăneau în România, unde viața este mai plăcută. Așa că banii, cari îi da România pentru ajutorarea poporului român din Turcia, erau dați de geaba. De-aici înainte însă bursele vor fi date numai pentru școlile înalte din Constantinople și pentru facultatea de drept din Salonic. Acolo să învețe și acolo să și muncească pentru poporul lor și pentru patria lor.

Acum sunt 26 de stipendiști români la Constantinopol și 6 la Salonic. Trei din acești stipendiști au fost numiți deja judecători de câtră guvernul turcesc.

Domeniile Coroanei din România.

E știut, că Regele României are cea mai mică leașă dintre toți regii Europei. În schimb țara i-a dat spre folosire 12 moșii mari. Înțeleptul Rege și-a propus, ca moșiile aceste să le cultive astfel, încât să fie de învățătură și țăranilor și boierilor, dar și de ajutor țăranilor de pe aceste moșii. În anul 1908 au fost pe aceste moșii 2157 vite cornute, 4765 oi, 381 cai și 1193 porci. Vacile de lapte au dat 441.481 kg. de lapte, oile 198.356 kg. de lapte și 9056 kg. de lână. În restimp de cinci ani, administrația Domeniilor Coroanei a cheltuit pentru țăranii de pe ele 578.529 lei (cam tot atâtea coroane, căci 1 cor. face 1 leu 5 bani), și anume:

Pentru școli	346,274 lei
" biserică	179,744 "
" primării	11,228 "
" teatre sătești	25,771 "
" societăți	15,520 "

Aici nu sunt socotiți sacii de grăunțe de sămânță aleasă, de cartofi etc. etc., ajutoarele pentru tinerii săraci, cari se însoară și altele.

Turcia și naționalitățile ei din Europa.

După detronarea Sultanului de sânge-roasă memorie, Abdul Hamid și după introducerea constituțiunii prin Junii-Turci constituită în societatea „Uniune și Progres”, ne-am fi așteptat, ca în Turcia să domnească în sfârșit pace între naționalitățile egal îndreptățite. Pacea dorită n'a sosit încă și zilnic citim despre neliniște în Albania, în Macedonia, în Epir. Causele principale sunt acestea: *Albanezii* vor autonomie, adică Albania să formeze o provincie deosebită, cu administrație deosebită, ceea-ce Turcii nu vor să îngăduie, ca se nu li se spargă țara. O parte mare din Albanezii mohamedani vor să scrie limba albaneză cu litere latine, Turcii însă vreau s'o scrie cu litere arabe, cum scriu și ei. De aici neînțelegeri ba chiar revoluție, în Albania, pe care armata turcească a potolit-o cu foc și cu sabie.

Bulgarii vor să rupă Macedonia de Turcia

și să o împreune cu Bulgaria, cu toate că în Macedonia nu sunt numai Bulgari. Turcii îi lovesc peste degete și-i desarmează, Bulgarii încep iară cu bande, cari atacă sate, omoară oameni și încearcă să arunce trenuri în aer cu ajutorul bombelor. Grecii cari erau copiii răsfățați ai regimului celui vechiu, sunt nemulțumiți văzând că Turcia se întărește și visul lor de a ajunge stăpâni pe ea se dovedește tot mai mult ca o prostie. De aceea și ei trimit bande de tâlhari, ca să atace mai ales sate turcești și românești. Numai Românii sunt liniștiți; de aceea și sunt iubiți de Turci, cari au devenit acum cei mai buni prieteni și ai României.

Săptămâna trecută societatea „Uniune și Progres” a ținut la Salonic un congres. Aici s'a vorbit pe față despre situațiunea din Turcia.

Halil Bey, președintele congresului a constatat, că starea din lăuntru a Turciei nu mai este atât de favorabilă, cum a fost în întâiul an al constituției. Până când vor fi în Macedonia naționalități creștine, turburările nu vor înceta Ceva mai mult. Vechile mișcări ale popoarelor creștine, nu vor dispărea dela ordinea zilei, câtă vreme ele vor fi susținute de Bulgaria și Grecia.

Chestiunea macedoneană nu se va putea rezolva decât numai cu baioneta. Numai forța armată va fi în stare să țină în frână naționalitățile din Macedonia.

Rivalitatea între marile Puteri nu încetează, ba ea merge crescând. Înțelegerea dintre Austro-Unguria și Rusia, pusă la cale la Mürzsteg se poate considera ca stinsă. Numai grație armatei s'a potolit mișcarea reacționară din Albania, ce urmărea scopuri separatiste.

Cum s'a făcut în Albania, se va face în contra resculăților și în Hauran, — și îndată ce se va fi terminat cu aceste două afaceri interne, guvernul își va îndrepta toată atențiunea asupra mișcării anarhiste și revoluționare din Macedonia.

Atunci se vor lua măsuri și mai stricnice, când se va fi terminat cu desarmarea creștinilor, căci bandele vor fi nimicite, iar patriarhiștii și exarhiștii dați peste graniță, când în fine boicotul va fi împins până la extrem, și se va fi executat colonizarea de Mahomedani în inima localităților sârbo-bulgare, atunci se vor distruge visele de o mare Albanie, de o mare Bulgaria precum și de o Macedonia grecească.

Cele 11 milioane de lire otomane (o liră 21 coroane) cheltuite pentru armată n'au fost înzădar cheltuite, când ne gândim că existența Turciei moderne se razimă numai pe armată. Turcia trebuie să facă mari sforțări, ca nu cumva să cadă pradă vecinilor ei lacomi și rapaci, din a căror cauză ea e forțată să fie tare tocmai în Macedonia. Frontierele acestei provincii trebuiesc apărate în contra ori-cărei eventualități.

Egiptenii și Indienii au contribuit puternic la întărirea marinei turcești. Rusia, Franca și Anglia au urmărit cu ochi răi acest spirit de înțelegere al lumii mahomedane, căci ele au multe milioane de supuși mahomedani. De aceea e probabil că panslamismul va răci simpatiile acestor State pentru Turcia, dar aceasta nu putea răspinge ajutorul atâtor comitete ce s'au oferit să-și arate solidaritatea.

Cu privire la politica externă, Halil Bey a declarat: Relațiile noastre cu Tripla-Alianță sunt mai cordiale decât cu celelalte puteri. Cauza este realizarea împrumutului prin mijlocirea Germaniei și a Austro-Ungariei.

Literatură și știință

Abcdarul.

*Când ai pungă, n'ai parale.
Când e dulce, mănânci cu post.
Îți pierzi punca chiar în timpul
Când faci de parale rost.*

*Când n'aveam Abcdarul
Zis: pentru analfabeți.
S'auzea că: »manualul!
Ne lipsește» — nu vedeți?
Mamiatul azi e gata,
A venit încetnel; —
Cărturarii noștri pe sate
Nu-și prea bat capul cu el!*

*Chestia — pare — nostimă.
Nu cumva credeau băieții
Că-i destul abcdarul
Și-am stărpiț analfabeții?*

*Sau unii cu cap mai mare
Credeau, că-'n Abcdar
Poate ceti — Toader singur
Dacă-l pune sub șerpar? ...*

Petra O. Orițăna.

Cum putem scăpa de nevoi

și

cum putem dobândi pământ.

Cunoscutul nostru scriitor, dl Mihail Sadoveanu, a publicat o cărticică plină de învățături pentru țăranii din România. Parte mare din plângerile lor sunt și plângerile țăranilor din țara noastră, de aceea și sfaturile, ce le dă, se potrivec și pentru noi.

Dăm în cele următoare o parte din cele scrise de dl Sadoveanu și sfătuim pe toți abonații noștri dela sate, țărani, proci și învățători, să citească cu mare băgare de seamă acest articol.

Fraților săteni!

*Cum trăiau oamenii mai de mult.
Cum trăim azi. —* Acu 100 ori 200 de ani viața era plină de suferinți și amaruri, căci nimeni nu era stăpân pe averea lui; căci li asupreau toți veneticii și toți slujbașii năvăleau des oștile străinilor și luau cu hapa tot ce avea agonisit bietul Român.

Asta era vremea, când carul avea două proțapuri, când Cazacii ori Tătarii duceau pe săracii oameni în sfărucul biciului și în pieptul calului, cu toate vitele lor, la podvezile împărătești. Asta era vremea, când nu era judecător, când nu era dreptate, când, pentru bani, puneau slujbașii stăpânirii pe om la jug de-i crăpau ochii în cap, ori îl țineau până la genunchi în lăptocul morii, la gerurile Bobotezii, de rămânea calic toată viața.

Pe acele vremuri omul își câștiga hrana mai ușor, căci lumea era mai puțină și pământ mult și fie-care putea să-și agonisească din belșug tot ce-i trebuia. De n'ar fi fost atâtea zapoii, atâtea năcazuri, atâtea oști și atâtea războaie, ar fi fost dulce viața în vremea veche!

Astăzi trăim într-o țară liniștită și orânduită; azi dreptul nostru nu ni-l poate lua nimeni. Numai cel neștiutor și fără cunoștință de carte a mai rămas în urmă și mai suferă nedreptăți și încălcări. Azi în Țara românească suntem noi stăpâni și avem oști, cari păzesc hotarele împotriva dușmanilor.

Dinspre partea asta e bine. În altă vință însă e greu, căci lumea s'a înmulțit și pământul s'a împușinat.

Părinții noștri, la improprietărire, la anul 1864, au avut bucăți întregi de pământ, cu care puteau să-și ducă gospodăria. Pământul acela a fost împărțit între trei, patru

și chiar cinci copii. Dar fie-care dintre moștenitori are azi copii, și partea lui vine iar împărțită. Dacă azi o ducem noi greu, — cum au să trăească copiii noștri și nepoții noștri?

Lumea s'a înmulțit și pământul s'a împărțit și s'a împuținat, de aceea viața e mai grea.

Cum e la alte popoare? — Dar înmulțirea poporului și îmbucătățirea pământului nu se petrece numai la noi. Așa-i în toate părțile. Pământul rămâne același, iar mulțimea oamenilor crește.

În alte țări încă, cum e în țara nemțească, franțuzească ș. a., de mulți ani lumea a trecut prin starea, prin care trecem noi acum. Pe acolo de sute de ani oamenii au cunoscut greutatea noastră de azi. Și nevoia le-a fost lor încă de pe atunci învățată. Ei de pe atunci au cunoscut ce prețuiește vorba noastră cea veche, că „nevoia învață pe căraș“.

Și așa, iascodind ei multe din pricina nevoilor, au ajuns să trăească bine.

Dela unii ca dâșii câtă să luăm noi pilde. Ei, de boala, de care suferim noi, au pățimit și s'au lecut. Să facem și noi ce au făcut ei.

Credința și învățătura. — Ce-au făcut ei?

Mai întâiu și mai întâiu, și-au pus ei mare credință și mare nădejde în școală și în biserică.

În țările acelea, de care spun, de sute de ani sunt școli și învață oamenii carte. Și tot învățând, li-s'a ascuțit mintea și au putut să iscodească o mulțime de lucruri pentru înlesnirea vieții.

Așa au iscodit ei felurite meșteșuguri și negoțuri, îngrășarea și lucrarea mai bună a pământului, au îmbunătățit vitele de-a ajuns o vacă să le dea până la 30 de oca de lapte pe zi, au iscodit felurite mașinării și unelte. Ei au făcut mașinile și drumurile de fer, ei au ajuns să facă până și mașini de zburat!

De aceea un Neamț, de pildă, care vine în țara noastră, se pricepe la ori-ce: poate fi mear, mașinist, fierar, lemnar, ciobotar, negustor, grădinar, ori-ce; și de aceea în țara noastră el trăiește mai bine decât noi. În țara lui nu mai are loc, și de nevoie o părăsește, dar ori-unde s'ar duce, în ori-ce parte a pământului, el de foame nu moare!

Și asta numai din pricina învățaturii!

În țările, de cari vorbesc, nu-i bărbat, nu-i femeie, care să nu știe carte!

Mi-s'a întâmplat și mie să mă duc pe-acolo, acu cinci ani, cu un om luminat, care a vrut să mă pună să văd cu ochii mei asemenea minuni.

Am intrat într'o gospodărie. — Grădina bună. Verdețuri de toate felurile. Câțiva pomi bine îngrijiiți. Grajdurile zidite și vărute, par'că erau niște case. Locuința frumoasă și încăpătoare. În casă, la răsărit, candelă și icoane. De desupt, masă și cărți și câteva gazete. Cărțile cu felurite învățături. Gazetele de-asemena.

Am întrebat pe gospodar, dacă toți au cărți și știu ceti și scrie. El s'a uitat la mine mirat și mi-a zis: „La noi toată lumea știe carte. Ar fi și rușine să nu putem ceti măcar evanghelia și sfintele rugăciuni în limba noastră!“

Pe urmă am mai iscodit eu și am văzut, că nu-i om să nu se ducă la biserică în ziua sfintei Dumineci ori în altă sărbătoare. Toți se duc și se roagă lui D-zeu.

— De aceea D-zeu nu-i lasă, îi ajută și-i întărește, ca să poată trăi bine! — Acolo-i păcat de moarte să se ducă omul la crâșmă în vremea sfintei liturghii!

Am văzut apoi, că pământ mult n'au. Au cât și noi, chiar și mai puțin. Dar îl muncesc mai cu meșteșug decât noi, și fie-care om știe atâtea și atâtea lucruri, încât scoate banul și din peatra cea seacă! Nu mai vorbesc de negoț și meșteșug. Acolo tot dintre ai lor se aleg fierari, lemnari, ciobotari, croitori, cojocari, de toate.

Apoi mai este un lucru. Acolo trăiesc toți oamenii în unire și sunt întovărășiți. Au bănci, cum au început a avea sătenii și pe la noi, și cu aceste bănci s'au împuținat ei, strângând în ele încet-încet bani mulți.

Fraților!

Tovărășia e scăparea noastră. — Eu nădăjduesc, că la urmă vor înțelege toți oamenii din țara aceasta, că școala și biserica sunt temelii vieții și a poporului. Nevoia ne va învăța și asta, precum a învățat și alte neamuri. Dar în zilele noastre, greutatea vieții se înmulțesc cu repeziune, și noi trebuie cât de degrabă să găsim un leac la nevoia aceasta.

Leacul e găsit: tovarășia, adică banca și obștia.

În țara noastră tot mai este pământ, pe care gospodarii cei harnici îl pot dobândi. Pământul este ca o mamă a noastră. Cu el ne-am trezit; de copii l-am lucrat. Trebuie să ne luptăm a-l dobândi prin înțelepciune și hărnicie. Mijloc este să dobândim pământuri, fie de veci, fie în arândă.

Mijlocul, am spus, e tovarășia!

Economia e minunat lucru. — Tovărășia la bancă este un lucru minunat. Ea se întemeiază pe economie.

Dacă un om, din puținul, pe care-l are, pune ceva deoparte, ajunge să strângă un capital, care mult îi poate folosi. — Fără asta nimeni nu poate face nimic în ziua de azi!

Dacă de pildă un om pune la bancă 10 bani pe zi, numai 10 bani, adică pârărelul de rachiu ori tutunul, pe care-l fumează, — ajunge în 5 ani să aibă strâșni, capital cu dobânzi, 200 de lei, în zece ani 450 lei.

Dacă pune deoparte 20 de bani pe zi, după 5 ani are 400 lei; după 10 ani are un capital de 900 lei.

Vedeți, cât de uimitoare e creșterea banului!

Dacă un sat de 200 de oameni se întovărășește, — cu economiile de 10 bani pe zi poate strânge în 5 ani 40,000 lei; în zece ani 90,000 de lei. Cu economie de 20 bani pe zi, o tovarășie de 200 de oameni strânge în 5 ani 80,000 lei, în zece ani 180,000 de lei.

Cu asemenea sume ce nu se poate face?

Pe creșterea banilor și pe întovărășirea multora se întemeiază *băncile populare* Fraților!

Băncile populare. — Acu 10 ani nu se știa în țara noastră ce e aceea bancă populară. Acu opt ori nouă ani au început a se întocmi ici-colo câte o bancă, și oamenii văzând de ce folos sunt, că poți strânge bani, că la o nevoie poți ușor împrumuta cu dobândă potrivită, — au prins a se întovărăși în toate părțile și a întenia bănci.

Azi în Țara românească sunt peste 2500 de bănci. În aceste bănci se află bani ai oamenilor peste 70 milioane de lei!

Unele bănci mici au câte 8—9 mii de lei; altele mijlocii au 50—60 de mii de lei. Cele de frunte au peste o sută de mii. Sunt unele cu 400 și cu 500 de mii de lei. Ba este o bancă, *Gilortul* din comuna Novaci, județul Gorj, care are un capital de peste 2 milioane de lei! Banca aceasta a fost la în-

ceput o bancă mică, întemeiată de câțiva oameni sermani. Tot capitalul lor la început a fost numai de 70 lei. Dar au avut oamenii un gând bun și statornicie și încredere în *Dumnezeu* și au ascultat de un om de ispravă, de *Dumitru Brezulescu*, care era sfătuitorul și conducătorul lor. S'au adăogit tot mai mulți tovarăși, și în 8 ani banca a crescut, s'a împuținat și azi are peste 2500 de tovarăși, și, cum spuneam, un capital de două milioane de lei. Se pare o minune, dar nu e minune, ci lucru adevărat.

Din aceasta se vede, că în țara noastră, ca și în alte părți, numai cu băncile ne vom putea ridica. Altfel nu se poate! Cei-ce vor economisi și se vor întovărăși, se vor ridica, după pildele pe cari le vedem în toate părțile; iar cei cari nu vor înțelege cuvântul sfătuitorului și vor sta cu mâinile în sân, vor rămânea în nevoie ca și până acum! După vorba sfintei evanghelii, *cei-ce au urechi de auzit să audă!*

Poezii populare.

De pe Valca-Hărtibaciului.

Culese de *Simon Avram*, june din Vărd.

Fată mare de bogat
Nu grăbi la măritat
Ca floarea la scuturat.
Floarea mai înfloare-odată
Dar tu nu te mai faci fată.

Așa-i rândul fetelor
Ca și rândul merelor,
Până's mere mițele
Stau în cloambă frumușele,
Iară dacă putrezesc
Nimănu-i nu-i trebuiesc.

Mă uitam din deal în luncă
Să văd pe mândra la muncă,
Ca să mă duc să-i țin umbră
Să n'o arză soarele
Că-i albă ca Doamnele,

Frunzuță verde de fragă
Cum să-ți zic mândruță dragă;
Zice-ț'ăș viorea albă
Căci de mică mi-ai fost dragă.
Dar eu bade cum să-ți zic,
Trandafir roșu 'nflorit,
Că de mic eu te-am iubit.
Iar acumă când ești mare
Imi placi badeo și mai tare.

Foaie verde frunzuliță
Am avut o mândruliță
De tinărkă copiliță,
Dar o-am lăsat să mai crească
Minte'n cap să-și dobândească.
Decât dacă am lăsat-o
Altul iute mi-a luat-o,
Astfel sunt singur acum
Și de dor umblu nebun.

Din cugetările lui Leo Tolstoi.

Viața omului fără credință este la fel ca a unui animal.

Bunătaea este de lipsă în afacerile cu oamenii. Dacă nu ești bun față de om, atunci ești rău în trezești răutatea în el.

Bunătaea înfrumusețează viața: înlătură neînțelegerile, însemnează cugetul, ușurează greutatea, înveștește năcazurile.

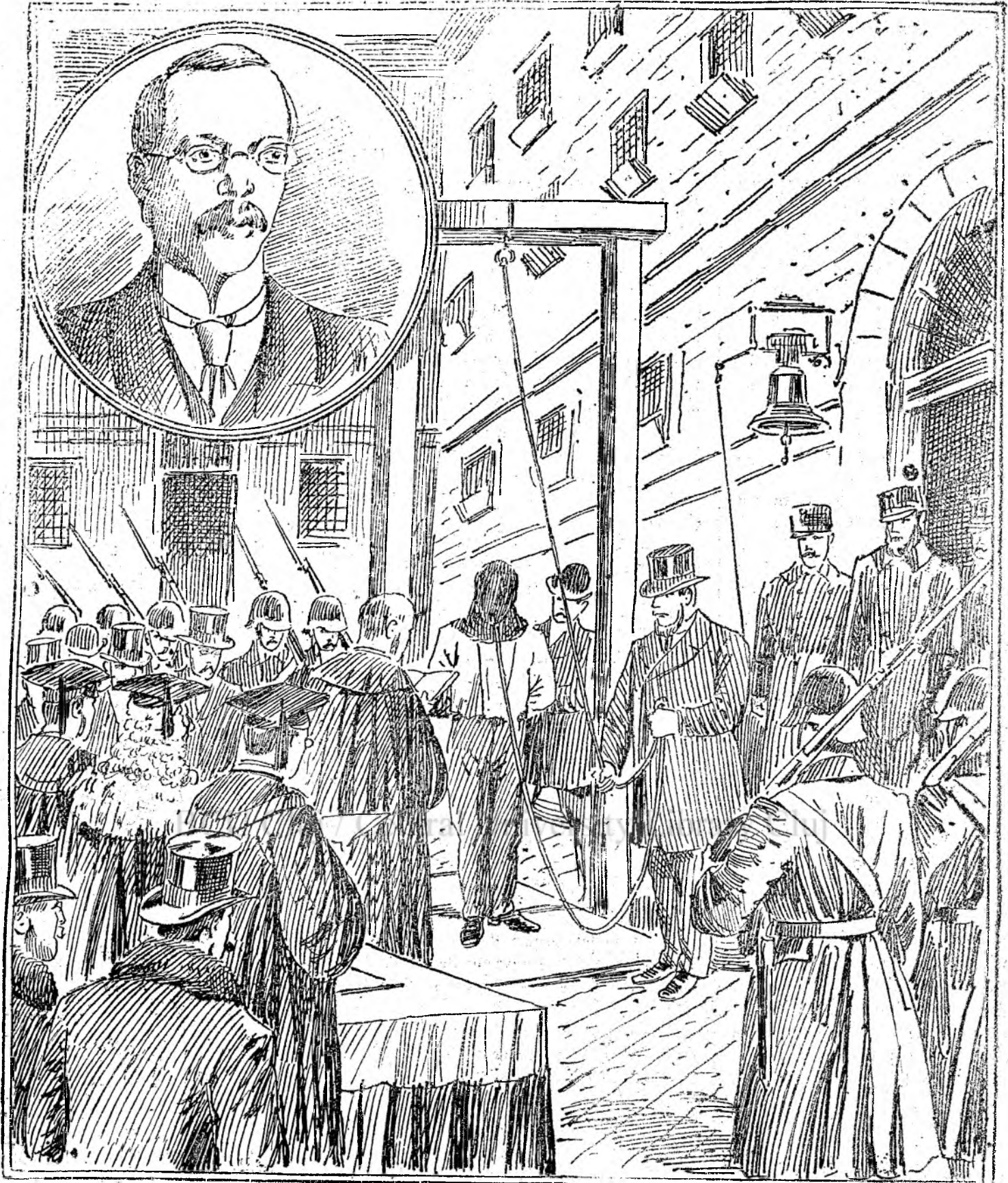
Dacă nu poți mări și împrăști lumina, cel puțin n'o stingi.

Mi-e greu și cer ajutorul lui Dumnezeu. Dar datoria mea e să-l servesc eu pe el și nu a lui este datoria să mă sevească pe mine. Adu-ți aminte aceasta și îndată greutatea se ușurează.

Învățătura religioasă este temelul la ori-ce învățatură.

Pentru mintea omului e mai puțin periculos să nu învețe nimic, decât să învețe prea de timpuriu sau prea mult.

Un ucigaș pedepsit cu moarte prin ștreang.

Joi în 24 Noembrie st. n. a fost spânzurat în Londra, capitala țării englezești, doctorul Crippen, din cauză că el și-a omorât femeia. Întâmplarea e următoarea: În luna lui Februarie din anul acesta doctorul Crippen a făcut cunoștința tinerei fete *Le Neve*, pe care el voia să o iee de soție cu ori-ce preț. De aceea s'a hotărât să-și omoare femeia lui. Gândit și făcut. Crippen a dat soției două bucăți de ciocoladă, cari conțineau arsenic (otravă omorătoare). Soția lui Crippen, nebănuind nimic, a pregătit ciocolada obicinuită, pe care după-ce a beut-o a și murit. Ca să nu se aștepte fapta murdă a lui Crippen, el a tăiat capul, mâinile și picioarele soției omorâte, pe cari le-a ars și apoi a aruncat cenușa, iar trupul și părțile din lăuntru le-a îngropat în pivniță. După făptuirea acestor lucruri Crippen și cu adorata lui de fată au încercat să fugă cu un vapor la America, dar au fost descoperiți la timp de un polițist secret. Numai decât au fost deținuți și aduși înapoi în Anglia, unde Crippen și-a plătit fapta lui cu moartea prin ștreang, care s'a întâmplat, după cum arată chipul nostru, în modul următor: În 24 Noembrie, la 6 oare dimineța, Crippen a fost sculat și întrebat ce poștește de mâncare?

(Fiecare osândit la moarte are dreptul să mai ceară odată ori-ce ar dori să mănânce). Crippen a poftit ciocoladă și rachiu de prune, pe care le-a luat cu poftă mare. Preotul romano-catolic, care toată noaptea a priveghiat lângă osândit, era și acum lângă Crippen și se ruga pentru iertarea păcatelor lui. Înainte de 9 oare cu câteva minute se prezintă directorul închisorii și provoacă pe ucigaș să se pregătească pentru drumul cel din urmă. În curtea închisorii era deja pusă spânzurătoarea, dar acoperită cu o pânză albă, iar jur-împrejur erau postați soldați. De-odată se aude tristul sunet al clopotului, care vestea sosirea lui Crippen la locul de pierzare. Panet 9 oare ucigașul se afla sub spânzurătoare. Un judecător îi cetește încă odată sentința de moarte, iar după aceea îl predă pe Crippen călăului (hoherului) Marwood, zicându-i: „Împlinește-ți serviciul“. În momentul următor călăul face semne oamenilor de ajutor; aceștia îl prind pe osândit, îl leagă cu mâinile la spate, iar călăul îi aruncă cu înțeața fulgerului lațul în grumazi. În același moment lui Crippen i-se trage podul de sub picioare, astfel că iel cade în afunzimea anume pregătită sub spânzurătoare, unde rămâne îndată mort. La exe-

cutarea acestei sentințe se îngrămădise lume foarte multă, dar nu a fost lăsată. Ucigașul Crippen a lăsat toată averea lui fetei *Le Neve*, care l'a nenorocit pe Crippen atât de mult. Acum ea a plecat la America.

În țările culte sunt mulți oameni, cară zic, că pedeapsa prin moarte trebuie oprită, iar în schimb să se dea alte pedepse, ca închisoare pe viață etc. Cu considerare la aceasta e lucru cam curios, că chiar în Anglia țara cu legile cele mai libere, s'a întâmplat această pedeapsă cu moarte. Dar ce era de făcut? Cum să fie pedepsit un om, care atât de grozav a răpus viața soției lui? Ba unde mai socotești, că el a fost un om cu învățătură, care trebuie să-și dea totdeauna seamă de ceea-ce face!

Dar să vede, că ucigașul Crippen a învățat din cărți numai cum să-și petreacă în această lume, iar nu și aceea, că omul, ca cea mai aleasă ființă a lui Dumnezeu, trebuie să iubească pe deaproapele lui, ca însuși pe sine. Ce folos de învățatura cuiva, dacă acela nu are și o inimă bună, dreaptă și curată? Cui îi lipsesc aceste însușiri, acel om nu aduce nici un folos nimănui, și era mai bine dacă nu se năștea în lume.

Glume și snoave.

Anecdotă istorică.

Pe când trăia cancelarul Germaniei Bismark, a primit odată în audiență pe răpăsatul ministru I. C. Brătianu, cu care a povestit mai mult timp despre afacerile României. La sfârșitul convorbirii, Bismark a întrebă pe Brătianu.

— Ia ascultă, câți Români sunteți în Regat?

— Șease milioane, Excelență.

Bismark, după oare-care gândire:

— De ce nu sunteți douăsprezece milioane?

— Fă-ne Excelența Ta, că e de unde... răspunse Brătianu zimbând.

Țiganul și nevasta.

Un țigan ferar, tot umblând printr'un sat, se îndrăgostise de o țărăncă tină și frumoasă și dorea mult să-i arete focul inimii lui. Intr'o zi îi păzi calea, când venia dela apă; smerit, Țiganul se apropie de ea și începu astfel: Auleo, jupânișică, cătu-mi ești de frumoasă! par'că ești din droghile și din vâzdocele scoasă; la urechi cu cercelușe și la gât cu mărgelușe, par'că ești o eurendușe; sprâncenile coțofenile, ochii ca mura din pădure; dela nas pân' la guriță, par'că ești o păuniță și ai și...

La vorba din urmă femeia începu a svârli cu brui de pământ și a-l batjocori ca pe o cioară nespălată. Atunci Țiganul, văzându-se batjocorit cu dragostea lui, întoarse foaia cea țigănească și începu:

Auleo, d'apoi d'astea mi-ai fost! În țărănie te-a născut mă-ta, în țărănie faci portos. Ia caută-te în cea doniță cu apă, că ești o nespălată, o răpănoasă și o păduchioasă, cu ochii ca de capră moartă și-n loc de nas, bortă. Și încă mai ai dela gură pân' la nas șapte poște ș'un popas.

Țiganul pețitor.

În vremile mai vechi, când feciorii se duceau la pețit, pe lângă părinți, mai luau cu ei și pe unul bun de gură, rău de treabă și lăudăros, ca să spuie glume și să fie în toate de partea feciorului.

Un fecior luă odată, pe lângă părinți și un Țigan, ca să îndruga la laude. Căzind la învoială, părintele flăcăului se laudă cam așa:

— Da, oameni buni, băiatul meu are câteva oițe, două capre și două vaci bunișoare de lapte și frumoase.

— Ce bunișoare, ba chiar bune, adause Țiganul

— Băiatul meu are și doi juneșori frumoșei și buni.

— Ce frumoșei, ba chiar frumoși, îndreptă Țiganul.

— Flăcăul care vă cere fata, are căsuța lui bunișoară și curată.

— Ce bunișoară, ba chiar bună zise Țiganul.

— Băiatul meu știe și o țără de carte și-i om de ispravă.

— Ce o țără, ba știe hăt multă carte.

După ce ispraviră cu laudele, săteanul se laudă, ca să-și spună tot dela suflet, că era om drept și cinstit, mai adause:

— Băiatul meu, oameni buni, are și o smeteahnă: nu vede tocmă bine de un ochiu.

— Ce nu vede bine, strigă Țiganul, e orb de-a binele.

Așa se adevări, că Țiganul tomăi la mal se înecă.

Din Moldova.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 1 Decembrie n.

Episcopii noștri și „Asociațiunea“. O circulară la fel cu a Prea Sfinției Sale, episcopul Caransebeșului, a dat și Prea Sfinția Sa episcopul Dr. *Demetriu Radu*, dela Oradea-mare, încă dela 5 Martie 1909, îndemnând pe preoți și pe credincioși cu toată dragostea părintească să se înscrie ca membrii. Vrednic este!

Prea Sfinția Sa episcopul Dr. Miron Cristea, dela Caransebeș, a fost numit membru onorar al „Societății istorice“ din București. Această societate, care a fost înființată de o seamă de învățați români, are de scop scrierea și cercetarea tuturor documentelor și cărților, cu privire la istoria Românilor, dela aducerea noastră în această țară prin împăratul Traian.

Dar frumos. Dl. Dr. *Gheorghe Szerb* a dăruit pentru noua biserică ortodoxă română, ce se va zidi în Budapesta, suma de 20 mii de coroane.

O comoară desgropată. Dl. Iosif Popovici, profesorul fără plată, dar cu știință, dela universitatea din Budapesta — cel cu plată și fără știință e Șeghescu — a descoperit la Muzeul național din Budapesta un Exemplar complet din Sfânta Evanghelie, tipărită românește de diaconul Coresi la Brașov în anul 1560—1561, adică acum 350 de ani. Exemplarul acesta a fost dăruit Muzeului de mănăstirea greco-cat. Csernek de lângă Muncaci. Pe una din foi se află scris cu mâna: „Eu Roman am însemnat aceste soroci fiind ariștăluit în mănăstirea Muncaciului, al doilea an 1834. Preot românesc.“

Invață dela noi. Ideia de-a înființa o însoțire a institutelor de bani, îndeplinită la noi așa de frumos prin „Solidaritatea“, a găsit răsunet și la Slovaci. Ei au cerut deosebite date și lămuriri dela „Solidaritatea“ noastră, voină să strângă într'un mănunchiu harnicele institute slovecești, cari sunt în slujba poporului slovecesc. Le dorim succes deplin!

Aviatorul Vuia. Cel dintâiu aeroplan monoplan practic a fost inventat de Românul bănețean Vuia. După multe încercări și socoteli și-a terminat modelul în anul 1905. Centrul de gravitate e dedesuptul aripilor mașinei, ceea-ce face ca să fie cu mult mai sigur. Brevetul pentru invenția sa și-l-a scos în Franța deja în anul 1903, la 15 Mai. Îi lipsiau însă banii. Aflând niște boieri din România despre intențiunea acestui Român, invențiunea copiată apoi, ca să nu zicem furată, de francezul Blériot, care s'a făcut milionar cu zborurile lui din Franța, România și Turcia, prințul Bibescu i-a scris la 15 Febr. 1910 o scrisoare în care zice între altele: „...vin să vă anunț, că a-ți fost primit ca membru al aeroclubului român. M'am grăbit să vă scriu mai cu seamă după cetirea în ziare sportive despre experiențele D-voastră făcute în prezența d-lui Decazes (un francez). Vă rog foarte mult să fiți cu mare băgare de seamă, deoarece acest domn are reputația de a se servi de ce găsec alții și ca bun Român, țin, ca invenția D-voastră să nu treacă în mâinile străinilor... mă pun cu mare plăcere la dispoziția D-voastră... vă rog să mă înștiințați, ca să pot veni la Paris.“ Buzuindu-se pe această scrisoare, dl. Vuia a rupt legăturile cu Decazes, a respins ajutorul francezilor și a așteptat

pe Românul Bibescu, pe care-l așteaptă până astăzi. Aceasta însă nu l'a descurajat pe aviatorul Vuia. Văzând, că motorul (mașina) cel mai bun abia mai poate sluji 10 oare neîntrerupt, afară de aceea putând exploda, a inventat după o muncă încordată de 3 ani un motor cu ciclul închis, pe care l'a brevetat în Germania. Îi trebuie acum banii, ca să-l construească, și-i va căpăta, dar dela... străini.

Parastas pentru Mihai-Vodă Viteazul s'a slujit în ziua Sf. Arhangheli la biserica Mihai Vodă dela Curtea-Veche. Biserica aceasta a clădit-o marele Domn drept mulțumită lui Dumnezeu, că l'a scăpat de primejdia morții când era ban al Craiovei și avea să fie decapitat de voivodul Alexandru-cel-Rău. La parastas au asistat mai mulți veterani (soldați, cari au fost în războiu) dela Plevna și câți-va bătrâni dintre pompierii, cari s'au luptat cu Turcii în dealul Spirii la 1848.

Vankuj. Pe iubiții noștri concetățeni, Maghiarii, mai ales cei cu perciuni, cari scriu la gazete, rar îi lasă dragostea, ce ni-o poartă, ca să ne spună pe nume curat, după cum ne zicem noi. Cei mai mulți ne zic *Oldh*, ceea ce înseamnă om de viță latină, romană, după cum la Italiani le zic *Olasz*. Numele acesta însă ni-l dau în batjocură. Alții ne zic *Rumun*, *Rumén*, *Rumuny* și foarte puțini așa cum trebuie: *Român*. În unele părți mai rar, în altele mai des, mai auzim un nume, ce ni-l dau tot în batjocură: *Vankuj*. Numele acesta e schimosit din frumosul nume al lui Iancu, al nemuritorului *Avram Iancu*, și înseamnă *om de-al lui Iancu*. Și cunoscându-i obârșia, nu ne supărăm nici pentru numele acesta, prentu-că într'adevăr, oamenii ideilor lui Avram Iancu suntem toți!

Studentii noștri și Societatea de teatru. Studentii universitari români din Cluj au luat hotărârea de a începe o propagandă stăruitoare pentru Societatea teatrală română. Cu toate că nu au averea contelui Károlyi, studentii români s'au inseris ca membri ai acestei societăți, luându-și angajamentul de-a stăruii pe lângă cunoscuții lor să facă la fel. Aceasta jertfă și muncă depusă pe altarul culturii române îi face vrednici de dragostea noastră cea mai caldă.

Dreptate? Părintele Romul Vățian din Gioroc, întorcându-se seara acasă, a fost lovit cu patul puștii de un sergent de jandarmi din Miniș, sub cuvânt, că nu l-a salutat. Pentru mișelia aceasta — nimeni nu e dator să salute pe un jandarm, care e *sluga plătită* a cetățenilor — primpretorul a pornit cercetare. Rezultatul? Primpretorul a găsit vinovat tot pe părintele, „pentru-că a turburat liniștea nopții“, și l-a condamnat la o amendă de 40 coroane. Preotul a făcut apel la vicecomitele, arătând, că prin astfel de judecăți nedrepte, se adruncează tot mai mult credința poporului în nepărtinirea și dreptatea slujbașilor noștri. Nu le-o spune și dl Szabó?

Din Basarabia În Duma (dieta) rusească, deputatul basarabean Gulikin, Rus de neam, a cerut în discuția legii pentru învățământul primar, ca acest învățământ să se predea elevilor în limba lor maternă, în special pentru Basarabia în limba românească. Fruntașii români din Chișineul Basarabiei au adresat deputatului Gulikin o telegramă de recunoștință, prin care îl roagă să continue lupta pentru realizarea acestui vis al poporului român din Basarabia.

Așadară se găsec și Ruși cari cer limba maternă pentru naționalitățile din Rusia. Nu mai la noi ca la nimeni!

„Ideia scăpată! Prin ordinațiunea ministrului Nr. 84371/1910, bazat pe §. 1 al art. de lege 46 din 1908 s'a oprit din bibliotecile școlare cărțile: 1) Aron Vodă cel cumplit, roman istoric de T. Stoenuș; 2) Inceputul neamului românesc, de Dr. I. Lupuș și 3) Cântece de vitejie, de Gh. Coșbuc, pentru că tendința, obiectul și conținutul lor ar fi în contradicție cu §§. 17 și 22 ai art. 27 din 1907 (de pe vremea lui Apponyi!).

Datoria învățătorilor noștri e, să răspundă aceste cărți, dar mai ales a părintelui Dr. Lupușiu (*costă numai 20 fl.*) astfel, încât în fiecare sat să nu fie numai un exemplar al bibliotecii școlare, ci 25!

Un avocat din Sibiu pedepsit cu suspendare. Senatul disciplinar al camerei avocațiale din Sibiu a pertractat în 23 și 24 Novembre a. e. înaintea unui număr public de ascultători, cauza disciplinară a avocatului jidan *Dr. Mátyás Lázár* pentru mai multe abuzuri săvârșite în oficiul său și abateri dela regulamentul avocațial. E vorba de abuzuri față de partide, cari au avut de a face cu avocatul Mátyás în cauze de proces.

Pertractarea a condus-o președintele camerei avocațiale Dr. Hans Bordan, ca membri votanți au luat parte avocații Dr. Karl de Larcher, Dr. Liviu Bran de Lemeni, Dr. Felix Schullerus și Dr. Vasile Dan, ca proccolist secretarul camerei avocațiale Dr. Ludwig Kirchgatter.

Acuza a susținut-o procurorul camerei avocațiale Dr. Daniel Henrich, iar apărarea a luat-o avocatul Dr. Stefan Láday.

Rezultatul pertractării a fost următorul: Președintele camerei avocațiale în 25 Nov. a. e. dimineața la 4 oare (ținând toată noaptea pertractarea) a enunțat sentința, prin care avocatul Dr. Mátyás Lázár s'a declarat de vinovat și suspendat dela avocatură pe termen de 2 luni. (Adecă 2 luni nu mai are dreptul — e suspendat — de a lucra ca avocat.)

După cum să știe din isvor sigur, mai sunt multe arătări contra avocatului Dr. Mátyás Lázár, până acum nepertractate, cari poate îl vor apăsa mai rău, căci după cum să vede sunt mulți cari eu deadinsul vreau să-l pun pe bine pe jidanul, ce în scurt timp a făcut eu avocatură o avere grozavă. Pertractarea de acum a arătat, că au dreptate. Ce va mai urma, vom vedea.

Meseriași Români pentru Ciardaș. Intre meseriașii români din Orăștie s'au găsit doi indivizi, cari împreună cu soțiile lor să urle după ciardaș la o petrecere dată în casina meseriașilor. Se'nțelege, că numai decât au fost puși de vrednicii noștri meseriași din Orăștie cu botul pe labe. În loc să se rușineze însă, au început să facă scandal. Atâta a așteptat sergentul de poliție, ca să intervină și să dea afară pe cine i-a plăcut lui.

Asociațiunea și Societatea pentru fond de teatru român la Beiuș. Despărțământul Asociațiunii și-a ținut la 17 Noemvrie adunarea în Beiuș. Resultatul material a fost foarte satisfăcător, mai ales pentru împrejurările din Bihor. Din cele 84 parohii din ținutul Beiușului au participat... șapte preoți și doi învățători! Așa nu se luminează Bihorul! — S'au înscris membrii pe viață cu taxa de 200 coroane d-na Livia Dr. Cosma, dnii Dr. G. Cosma, Vasile Dumbravă, Dr. C. Popovici, Coriolan Ardelean și Dr. G. Murășan. — Tot cu acest prilej s'a înființat un comitet filial al „Societății pentru fond de teatru.“ S'au înscris membrii fondatori: Viora Dr. Ciordaș (Viora din Bihor), Angela Selăgian, Ileana Gera, Camil Selăgian, Victor

Fildan și Nicolau Cristian, precum și 32 membri pe viață, între cari unsprezece doamne. Fie 'ntr'un cîas bun!

Oameni sălbăticiți. Vești nemai pomenite ne sosesc din Cluj-Mănăștur, comună românească împreună cu Clujul. Iată ce ni se scrie: „De când aceasta comună a fost alăturată la orașul Cluj tare s'a demoralizat. S'au înmulțit cărcimele, cari au sărăcit pe bieții români, iar în coastea școlii românești s'a zidit o școală de stat cu 7 învățători. Români noștri beau de să prăpădesc, să bat și omoară.

E și o ceartă între unele familii, cari și-au pus de gând să se prăpădească unele pe altele prin omor. În un an și jumătate au fost pușcați și străpuși trei frați. Anul trecut a fost lovit în cap în ziua mare un otaș venit pe câteva zile la părinți. Astăvară a fost omorât fratele acestuia, de care a rămas 2 băieți, iar acum alt frate al lor în etate de 17 ani a fost împușcat și străpus cu cuțitul tot din partea școlii. Oameni fără credință și Dumnezeu! Oare de ce?”

E destul de trist, că oameni de-ai noștri se dedau la astfel de lucruri, ca niște sălbatici. Rugăm pe preoții și învățătorii de acolo să intervină cu sfaturi și pilde bune, ca să îndrepte pe acei oameni nesocotiți, ce aduc numai oară numelui de Român.

La fondul Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăcelilor meseriași, al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, au mai dăruit: Marcu Ghigor, învățcel rotar, 36 bani; George Borzea, paroh (Coveș), 1 cor.; George Tocitu, paroh (Calacea), 50 bani; Dr. Cornel Popescu, protopresbiter (Hațeg), soția sa Valentina și fiul lor Bogdanel, 60 bani; Ioan Sociu, revisor r., 30 bani; Ionel Vasiu, învățcel-librar, 20 bani; George Smădn, învățcel (Arpașul-sup.), 30 bani și Victor Tordășianu, prezident, 10 bani.

Mucenicul limbei. Partea de Răsărit a Galiției (Austria) e locuită aproape pe dintregul de Ruteni. Numai orașele sunt în majoritate evreiești și proprietarii mari poloni. Acolo Polonii ar vrea să polonizeze pe Ruteni, folosindu-se de mijloacele cele mai barbare, cum e oprirea rugăciunii în limba maternă, bătaia și alte. Nu de mult un învățcel polon a bătut pe un elev al său până l'a omorât, fiindcă n'a vrut să zică Tatăl-nostru în polonește. Crima aceasta a produs o indignare generală la Ruteni și la Ruși. În Cazan (Rusia) însuși mitropolitul a slujit un părăstas pentru odihna sufletului micului mucenic, care mai bucură o îndurat moarte, decât să-și spuie sufletul cu o rugăciune mincinoasă în limbă străină.

Tot mai bine 'n țara mea. După strănica bătaie, ce au mâncat-o Rușii dela Japonezi, cei dintâi au mai rămas cu partea de meazănoapte a Mangiuriei (Asia de răsărit). Ca să se întărească cât mai mult acolo, au început să ademenească țărani de pretutindeni să se ducă în Mangiuria, unde le spuneau, că curge lapte și miere. Mulți au crezut, între aceștia și Români din Basarabia. Anul trecut au plecat și Ruși din Dobrogea. Săptămâna trecută s'au întors din 240 Ruși plecați din România 140 iară acasă. Șepteci au pierit acolo de foame și frig, de 30 nu se știe ce s'au ales. Cei re'ntorși blastămă pe agenții, cari i-au ademenit, și se roagă de diregătoriile românești să-i lase să se așeze iară la vetrele vechi. Când au plecat, aveau avere, acuma sunt cerșitori.

Scumpirea lemnului. Din Milano (Italia) vine știrea, că între negustorii de lemne italieni, austro-ungari și români s'a încheiat un

cartel, care acaparează 80 la sută din producția lemnului din Europa. În felul acesta, carteliștii vor stabili prețul lemnului după bunul lor plac, fără să se teamă de concurență. Ei speră să câștige anual cel puțin 100 milioane de coroane.

Sfaturi igienice.

— (Indrumări pentru sănătate). —

Vestitul medic și profesor Nothnagel din Viena, ținând o conferință, a spus între altele următoarele:

Un păcat, ce nu trebuie iertat, e faptul când se dă copiilor rachiu, vin sau bere. Până la vârsta de 14 ani nici un copil să nu guste vin, bere, rachiu, cîciu sau cafea neagră. Aceste sunt materii cari atâță și copiii se pot lipsi de ele. E o crimă a susținea, că vinul întărește. Beutura spirtuoasă e o otrăvă în ori-ce împrejurare și au toată dreptatea aceia, cari susțin, că omul n'are nevoie de beutura.

Curgera sângelui din nas.

Când curge sânge din nas, cel mai bun mijloc de oprire e următorul: Mișcăm cu putere fălcile, ca și cum am mesteca ceva; dacă e copil, îi dăm o bucată de hârtie curată să o mestece în gură. Mișcarea fălcii oprește curgera de sânge. Acest mijloc e atât de simplu, încât vă vine să râdeți, dar încercați și veți vedea, că ajută chiar în cazuri grele. Bună s'a dovedit și tragerea apei sărate bine în nas.

Laptele ca leac.

Laptele e întrebuințat azi ca un leac la multe boale. Dar unii nu-l pot suferi, așa că-l iau în sălă. Un mijloc practic, pentru a-l face plăcut, e următorul: Când fierbem laptele, punem înăuntru și câteva foi de izmă (mentă) să fearbă împreună și rezultatul e admirabil.

Boala de gură și de unghii.

Boala aceasta, numită în România și *olugul vitelor*, a hântuit anul acesta toată vara în România. Dinspre Secuime s'a întins și în Ardeal. Ea aduce pagube foarte mari, mai ales când se ivește în timpul muncii. Noroc, că vitele după 10—15 zile cu toate că slăbesc, dar se însănătoșează mai toate. În timpul boalelor dăm vitelor urmeală ori alt nutreț moale; apoi să spală gura vitei de 2—3 ori pe zi cu zamă rece de mușetel ori de coaje de salcie, ori de coaje de stejar, ori cu apă oțătită, ori, dacă are omul, să spele gura vitei de patru cinci ori pe zi cu apă, în care să se fi topit peatră acră, cam o lingură la un litru de apă mestecată și cu puțin rachiu. Rănilor unghiilor să se spele și ele tot așa și să se țină legate curat, că se vindecă iute, dacă se țin curate. Dacă ies bube și pe ugerul vacilor de lapte, să se ungă cu vasilină boericată 4 la sută, care să capătă la farmacie (apotecă).

Boala aceasta e foarte molipsitoare, de aceea plugarul cinstit, care o constată la vitele lui, nu le mai lasă pe acestea să iasă din curte, ca să nu se molipsească și ale celorlalți oameni.

Nu uita

stimate cetitor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în

inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Îmbogățirea unui sat prin ouă.

Mult și-a trudit mintea harnicul învățător Mărcăineanu, din satul Molivioaia (Bucovina), ca să găsească un mijloc de-a aduce un ban în sărăcițele case ale sătenilor. Ba a încercat cu una, ba cu alta, dar nimic, nimic nu prindea. Într-una din zile îi cade în mână o carte d'alea, în care spune cum stau de bine țaranii altor țări. Nu știu, ce-o fi găsit el în ea, dar numai ce îl văd, că chiamă într-o sfântă Duminecă tot satul la școală, și vorbește așa:

„Oameni buni, voiți să avem bani cu înlesnire în satul nostru?... Atunci uite, de mâine, fiecare gospodar să aducă zilnic la școală câte 5 ouă. Ce voiți face cu ele, nu vă spun acum, ci după două luni încheiate“.

Cum în pomenitul sat erau 200 de locuitori, zilnic să adunau în școală o mie de ouă. Învățătorul după ce alegea pe cele striccate, prin ajutorul unei lămpi — pune pe fiecare ou o pecete cu numărul aducătorului și apoi îi trecea numele într'un catastif. Când au avut cinci mii de ouă, a plecat după cumpărător, pe care l-a găsit, numai decât și-a vândut suta de ouă cu 4 cor. 50 bani. A mai avut el puțin năcaz, până ce a învățat cum să împacheteze ouăle în lăzi.

„Mare minune, ziceau oamenii, cu niște găoci de ouă vrea el să scoată sărăcia din sat? Bine..., om vedea-o și p'asta!

După ce trecură cam 2 luni, învățătorul iar chiamă satul. Pe masa din școală era așezat un săculeț mare cu bani. Dintr'un catastif începe a citi: „Ion Vasile... primești 12 cor. 45 bani din 12 cor. 90 bani cât s'a prins pe ouăle aduse de d-ta, căci 45 bani i-am oprit pentru cheltuieli“. Și tot așa până a răfuit pe toți.

Ce bucurie credeți, că a fost în sat în ziua aceea?

„Douăsprezece coroane luate te miri pe ce, zicea Niță al Vătafului, nu e lucru puțin, am să plătesc cu ei darea“.

Un an de zile a mers tot așa, și fiecare aducător a primit câte 121 coroane, căci pe iarnă suta de ouă s'a vândut cu 8 coroane. Anul al doilea, învățătorul a făcut din ciment un basin mare și a pus la păstrare în apă de var ouăle strânse de primăvara, vara și toamna, pe cari le-a vândut iarna cu 7 cor. 50 bani suta, peste trei mii de coroane. Astăzi satul Molivioaia e vestit și peste graniță pentru ouăle și pasările ce produce. Peste 60.000 de coroane intră fiecare an în satul acesta.

Acum cine mai zice, că e sărac?

Prețul Călindarului.

Deși cuprinsul călindarului este cu mult mai bogat ca în trecut, prețul lui este același, de 20 cruceri (40 fileri), iar pentru trimiterea pe poștă este a se scoti deosebit 5 fileri pentru un exemplar.

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu cîte 20 cruceri bucata, mai capătă doaua călindare pe deasupra și se trimit toate acasă plătite de poștă.

Acei care cumpără 25—50 exemplare le capătă cu 14 cr. (28 fil.), dela 50 bucăți în sus cu 12 cr. (24 fil.) unul, dar trebuie să plătească și poșta la primire.

Banii trebuiesc trimiși totdeauna înainte. Numai comanda dela 30 exemplare în sus se trimite și cu rambură, adică să se plătească la scoaterea dela poștă. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă poșta.

A apărut „Călindarul Poporului“.

Care este cel mai bun și mai ieftin Călindar?

— „Călindarul Poporului“!

— care apare de 26 de ani și cuprinde aproape 200 de pagini —

îți va răspunde ori și cine, care a citit „Călindarul Poporului“. Asta a fost și în trecut, dar cu atât mai mult în acest an.

Dovezile sunt următoarele:

„Călindarul Poporului“ spune, — pe lângă însemnarea exactă a sărbătorilor de peste an, — cum va fi vremea în anul 1911, după Călindarul de 140 ani; apoi toate cele de lipsă despre poștă, telegraf, ștampă etc., precum și numele tuturor bărbatilor noștri cari stau în fruntea Conștiințelor române gr. or. și gr. sat. După aceea urmează date despre școlile noastre populare, despre gimnaziu, pedagogii, teologii, școlile de fete, cum și numele și locul unde se află reuniuni culturale, reuniuni de femei, reuniuni de cântări, reuniuni de meseriași, reuniuni de binefăcătoare, reuniuni de agricultură, însoțiri de credit etc. etc. La toate aceste reuniuni e pus și numele tuturor conducătorilor lor.

Tirgurile sunt foarte bine controlate

și întocmite — altcum ca în anii trecuți — atît după luni cit și după ordinea alfabetică a comunelor.

După acestea urmează: Partea Literară

care cuprinde o sumedenie de articole de tot felul, dintre cari amintim următoarele:

- „Cântecul muncii“ poezie de Octavian Goga.
- „Om de poțcă“ novelă de Ioan Agărbiceanu.
- „Cătănia Țiganului“, anecdotă de Teodor A. Bogdan.
- Un articol despre iubileul de astă-vară al Impăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I., (cu chipul împăratului).
- Poezii din popor, adunate de prin diferite comune.
- Borta vîntului, povestire de M. Eminescu.
- Dela Sibiu spre Rimnic, un articol cu multe ilustrații din Sibiu și jur.
- Povestea ursului și a porcului, poveste de I. Dragoslav.
- Un articol despre Björnsterne Björnson, (cu chipul lui), mare învățat din țara Norvegiei, care a scris mult bine despre Români.
- Românii și moartea lui Dr. Lueger, primarul Vienei (cu 2 chipuri: al lui Lueger și țaranii cari au fost la Viena).
- Căntece voinicești, culese de E. G. din: Porumbacul de jos, Ocna-Sibiului etc.
- Di Nicolae Iorga și partidul naționalist din România (Cu chipul marelui nostru învățat din România).
- Un articol despre portul românesc. (Cu multe chipuri din Săliște, Rășinari, Poiana, apoi români din Basarabia, Macedonia etc.)
- Mai multe poezii de Haralamb Călmăr: Drept egal, Fetelor, Invidie, Durerea mea.
- Mai la urmă, anecdotă de Speranță. — De ce sunt unii oameni albi, unii brunzi și alții negri de tot?

După acestea urmează un articol despre Aurel Vlaicu, aviatorul nostru renumit cu mașina lui de zburat. (Acest articol e ilustrat cu mai multe chipuri foarte frumoase între cari: portretul lui, mașina de zburat, mașina cum se vede în aer la diferite înălțimi etc.).

De mare valoare pentru ori-cine este articolul:

Execuția asupra averilor mișcătoare, scris anume pentru înțelesul poporului, de Dr. Alexandru Vasile, un avocat din Sibiu, bine cunoscut în tot jurul Sibiului.

Acest articol cuprinde între altele următoarele: Timpul efectuării execuției, Sistarea execuției, Obiectele deținute de altul, Execuția contra soției. Obiectele cari nici odată nu se pot cuprinde, Urmările execuției, dreptul de zălog, Excindere, Licitajia. Cu toate lămuririle legii vechi și legea nouă de acum doi ani.

Acest articol singur e vrednic atît cit e prețul călindarului. Cine nu va avea în viață lipsă a ști aceste lucruri pentru el sau un neam ori prietin al lui? E lipsă a ști toate acestea atît cel ce i-se face o execuție cit și acela care cere execuția contra cuiva. Astfel că acest călindar are valoare pentru toți anii viitori.

Un articol frumos și interesant se află scris despre Vasile Stroescu marele binefăcător al neamului nostru, sufletul nobil care a dăruit neamului atîtea sute de mii coroane. (Articolul e însoțit de fotografia marelui mecenat.)

Urmează apoi un articol despre răposatul Ioan Russu Ștrianu (cu chipul lui), care a înființat „Călindarul Poporului“ și „Foaia Poporului“.

Iar după acestea se începe Răvașul anului, care încă se întinde pe o sumedenie de pagini, cuprinzând: toate lucrurile mai de căpetenie petrecute peste an, cum au fost alegerile și lupta noastră națională ect. Iar dintre lucrurile petrecute în străinătate amintim Revoluția din Portugalia cu mai multe chipuri. Între cari: Regele Manuel, atacarea palatului, orașul Lisabona, mișcarea cu tunurile cum trec pe partea poporului etc. Aceste chipuri nu le are nici un călindar.

„Călindarul Poporului“ cuprinde cu totul peste 40 de chipuri!

Faimoșii Mangra, Slavici și Brode, cari au părăsit pe fruntașii poporului nostru și s'au dat în brațele Ungurilor, încă își iau partea lor. Un renumit desemnător român le-a pus pe hârtie chipurile lor în felul cum au umblat după groful Tiaza, ca să facă împăcarea, adică o căpătuială bună pe sama lor. Aceste ilustrații satirice și de tot hazul sunt foarte interesante, cum sunt prinse de pictorul nostru. Afară de acestea mai sunt o seamă de alte chipuri.

Se caută comercianți și alte persoane potrivite, cari ar dori să vândă „Călindarul Poporului“. Toate comenzile sunt a se adresa la:

Administrația „Foaia Poporului“
în Sibiu-Nagyszeben.

Cărți și reviste.

A apărut revista literară și artistică „Luceafărul” Nr. 22 cu următorul sumar bogat și variat: I. Agârbiceanu: Ion Buzdug (nuvelă). Alice Călugăru: Visarea cea din urmă (poezie). D. Anghel: Mihail Cogălniceanu. Alice Călugăru: Cântec (poezie). A. Popovici-B.: Primăvară (poemă): Maria Cunțan: Cântecelor mele (poezie). Dr. E. Tarangul: Valea Uței (legendă). V. Cioflec: „Ciufu” (schită). Maria Cunțan: Iubirea vieții mele... (poezie). Victor Bildei: Alt dor (poezie). N. Iorga: Cugetări. Vasile Stoica: O, nu-mi zâmbi... (poezie). Vasile Savel: Albumul morților. G. Bogdan-Duică: Cronică teatrală. Ilustrațiuni: 6 reproduceri fotografice după tablourile: Th. Aman, Hora; A. Vintilescu, Șatră de Țigani; Verona, Fete în pădure; Luchian, Spălătoreasă; Grant, Biserică de sat; Th. Aman, După culesul viilor. Abonamentul: pentru preoți, învățători, meseriași etc. 8 coroane anual.

Catalogul cărților pedagogice românești. Harnicul coreferent Dr. On. Ghibu a tipărit acest foarte folosit catalog pentru îndrumarea în cele pedagogice ale învățării noastre. Sunt toate cărți românești vrednice de studiat de învățători. Înțeleapta prefață arată cum până acum se credea, că nu avem destule cărți pedagogice românești, până când catalogul acesta, alcătuit cu multă știință, ne dovedește că lucrurile sunt tocmai dintr-o altă perspectivă.

Roumains et bulgares („Românii și bulgarii) este titlul unei conferințe ținute de dl Emil Stăicu la „cercul român din Paris”.

A apărut: „Nunta Țiganului” comedie originală într-un act, scrisă în versuri de Emănoil Suciu, învățător. Tiparul „Tipografia Poporului” în Sibiu. O broșură de 64 pagini. Prețul 60 bani și 5 bani porto.

Această piesă de teatru a d-lui Suciu, ale cărui scrieri sunt căutate pretutindeni, încă va fi desigur bine primită de cărturarii noștri dela sate, cari aranjează producții teatrale.

Se poate comanda dela Librăria „Foi Poporului” pe lângă trimiterea înainte a prețului susnumit, sau dela autor în Măgărei, u. p. Bürkös

Mulțumesc călduros tuturor acelor, cari mi au trimis diferite scrisori, în urma lămuririlor mele publicate în „Foaia Poporului”, ca răspuns la atacurile nedrepte îndreptate contra mea în ziarul „Tribuna” și „Libertatea”. Iar acei iubitori abonați, cari au trimis scrisori cu dorința, ca să se publice în foaie, îi rog să nu se supere, dacă le răspund, că în urma lipsei de spațiu, nu se pot publica atât de multe scrisori în o cauză, asupra căreia oamenii ne preocupă și-au făcut deja judecata și sunt în curat pe a cui parte e dreptatea. Nicolae Bratu

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”.

Loc deschis.

Unde se pot procura cele mai elegante reverenți și ornate bisericesti? La „Croitoria Universală” I. Petrașcu, Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 30. Telefon Nr. 172. — Serviciu prompt și conștient. Prețuri moderate.

Nicolae Bratu

Birou de informații în Budapesta.

Atragem atențiunea publicului cetitor asupra inseratului cu titlul de sus în foaia noastră.

Capul ne este clar! Nervii ne sunt tari! Somnul ne este liniștit! Nu ne doare pieptul, fiindcă folosim fluidul „Elsa” a lui Feller, care ne alină durerile și slăbiciunea, ne vindecă și ne înviorează. Duzina costă franco 5 coroane. Numai cunoaștem constipația, boalele de stomac, suferințele vinei de aur, de când folosim pilulele laxative „Elsa” ale lui Feller. 6 cutii costă franco 4 coroane. Veritabile se pot comanda la farmacistul Eugen V. Feller, Stubica, Centrale Nr. 122 (Comitatul Zagrab).

APELI

Avem onoarea a aduce la cunoștința P. T. publicului, că însoțirea economică-comercială „Mugurul” în sezonul acesta a luat măsuri pentru a se putea lipsi de agenți generali în afacerile de altoi de viță, de oare ce acești agenți, răul fost necesar până acum, costă mult și suntem siliți a le da proviziuni tot mai mari, ceea-ce aduce cu sine, că suntem constrânși a urea în măsura proviziunilor și prețul produselor pepinăriilor noastre. Acești agenți pot fi ușor înlocuiți prin inteligenții noștri dela sate, dându-le acestora ocaziune de câștig frumos, fără de a avea ostenală mare în schimb.

Cu acest prilej ne luăm voie a ruga pe toți domzii preoți, învățători, comercianți români etc. din ținuturile ce se replantează cu vii altoite, de a lua însiși în mână conserierea de comande pentru procurarea de altoi.

Însoțirea plătește fiecărui agent comunal (preot, învățător, comerciant, jude comunal), care însinue comande în masă, după efectuarea în regulă a acșor comande 6%, proviziune din valoarea brută a comandelor în bani sau la dorință în altoi de vie.

Tot această proviziune o plătim și pentru mijlocirea comandelor de sămânțuri pentru sezonul de primăvară 1911.

Informațiuni detaliate precum și listă de prețuri, eventual cărți pentru conserierea de comande, trimitem la cerere gratis și franco. Cu toată stima

„Mugurul”

Insoțire economică-comercială

Elisabetopole (Erzsebetváros), Kis-Küküllő vm.

Cancelaria avocatului Dr. Dionisie Moldovan

să află SIBIU, Piața mare 11

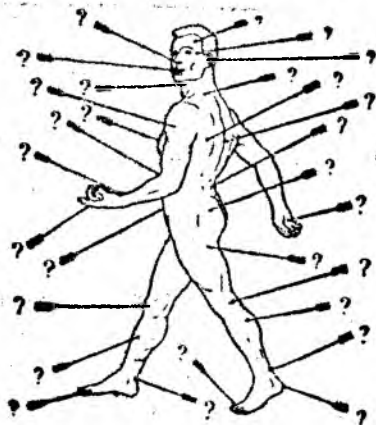
Pe baza studiilor făcute în Statele Unite din America de Nord, preiau și efectuarea cauzelor cari sunt a se isprăvi în străinătate mai ales în Statele Unite.

Se poate căpăta în tot locul

Kalodont

26 30-42 a lui Sarg
cremă de dinți neincunjurat de lipsă păstrează
dinții curați, albi sănătoși.

Te doare ceva?

- I. Renumitul „Fluidul Elsa” al lui Feller e, după experiențele noastre liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile; repede și sigur vindecă reumă (spurc), slăbire de nervi, junghuri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate, amorțeală, durere de ochi, migrenă și multe nepomenite aci Fluidul Elsa al lui Feller e folosit cu efect fără pereche la răgușală, catar, dureri de piept și gât și morbi din curent ori răceală. Adevărat e numai dacă pe sticlă este numele „Feller”. 12 sticle mici sau 6 mai, ori 2 sticle speciale, K 5, franco.
- II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distins și sigur Pilulele-Rebarbara de mână al lui Feller, contra durerilor de stomac, zgîrciuri, lipsă de poftă, arsuri de fier, greață, ameteală, răgăeli, haemoroide și alte conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa: 277 7-22

Eugen V. Feller, apotecar
Stubica, Centrala 122 (comit. Zagrab)

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului”, unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindena, din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor

De aceea „Foaia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arandări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuie persoanelor singurate sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

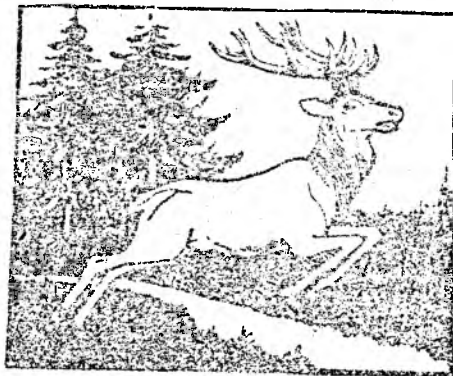
Administrația
„FOAIA POPORULUI”.

Atențiune!

Săpunul »Schicht« e veritabil numai dacă poartă numele

Schicht

cu marca cerbul.

Prețul bucatelor

In Sibiu la 29 Noemvrie st. n.:

Grâu	Cor. 14,50 până 15,40 de hectolitru
Săcară	" " " "
Ovăs	5,60 " 6,40 " "
Cucuruz	8,40 " 9,20 " "
Cartofi	2,60 " 3,-- " "
Fasole	14,50 " 15,-- " "
Făină Nr. 3	32,40 " 33,20 la 100 chilo
" " 4	31,60 " 33,40 " "
" " 5	30,20 " 31,-- " "
Slănină	180,-- " 196,-- " "
Unsoare de porc	194,-- " 196,-- " "
Său brut	56,-- " 69,-- " "
Său de lumini	76,-- " 80,-- " "
Său de lumini topit	92,-- " 92,-- " "
Săpun	64,-- " 64,-- " "
Fân	5,50 " -- " "
Lemne de foc neplutite	7,70 " 8,-- la met. cub
" " plutite	6,25 " 6,70 " "
Spirt rafinat	1,82 " 1,85 la litru
Spirt ordinar	1,80 " 1,83 " "
Carne de vită pentru supă Cor.	1,20 până 1,76 la chilo
" " friptură	1,56 " 2,20 " "
" vitel	1,-- " 2,20 " "
" porc	1,40 " 1,80 " "
Oaie, 10 bucăți	--,80 " 1,-- " "
Un pătrar de miel	--,-- " --,-- " "

In Budapesta in 30 Noemvrie st. n.

(Grâu și săcară de cea nouă)

Grâu de Tisa 78 chilo Cor.	10,90 până 11,10 la 50 chilo
" " 79 " " " " " " " " " "	10,95 " 11,15 " "
" " 80 " " " " " " " " " "	1,-- " 11,20 " "
Săcară	7,65 " 8,38 " "
Orz	6,75 " 7,35 " "
Ovăs	8,20 " 8,20 " "
Cucuruz	6,87 " 6,97 " "
Cucuruz nou	5,30 " 5,45 " "
Unsoare de porc Cor. 168,-- până 169,-- la 100 chilo	
Slănină	144,-- " 145,-- " "
Sămânță de lupină C. 148,-- până 180,-- la 100 chilo	
" trifoiu	124,-- " 134,-- " "
Porci îngrașiți pentru untură C. 1,43 până 1,50 la chilo	
" carne	1,68 " 1,74 " "
Viței	1,16 " 1,28 " "
Se o păreche de miei	Cor. --,-- până --,--
" oi	" " " "

Prețul banilor in 30 Noemvrie n.

	cumpărat:	vândut:
Galbeni	Cor. 11,27	11,37
100 Lei, hârtie	94,50	94,98
100 Lei, argint	93,--	94,50
1 Lire turcești, aur	21,45	21,65
1 funt sterlingi englezești	23,87	24,08
100 marce, aur	117,30	117,75
100 " hârtie	117,30	117,75
Napoleon	19,--	19,10
100 Ruble rusești, hârtie	253,50	255,--
100 " " argint	240,--	245,--

Târgurile de țară.

- Ziua târgurilor e însemnată după *calendarul vechiu*.
- 22 Noemvrie: Apold, Cănișa-mare.
 - 23 Noemvrie: Ațel, Băj, Făgăraș, Orăștie, Peselea, Turda.
 - 24 Noemvrie: Capolnoc-Mănăstur, Zelau.
 - 25 Noemvrie: Uzun.
 - 27 Noemvrie: Sereda-Murășului.
 - 28 Noemvrie: Oradea-mare.
 - 29 Noemvrie: Pojion.
 - 30 Noemvrie: Bioziod, Gherghio-Sân-Miclaș, Șeica mare, Zam.
 - 6 Decemvrie: Abrud, Cetatea de baltă, Ciuc-Sân-Georgia, Haamașul Lăpușului.
 - 7 Decemvrie: Cernatul de jos, Huedin, Ocna (com. Alsó-Fehér).
 - 8 Decemvrie: Agnita, Baia de Criș, Boșorșeș, Odorheiu.
 - 9 Decemvrie: Cehul din Selagiu.
 - 10 Decemvrie: Șimleul Silvaniei.
 - 12 Decemvrie: Zărand.
 - 16 Decemvrie: Aita mare.
 - 17 Decemvrie: Geoagiul de j.s.
 - 19 Decemvrie: Olpret.
 - 20 Decemvrie: Argisat, Macfalău, Petriș.
 - 21 Decemvrie: Apolda mic, Bozovici.
- Buteni.

Dr. NICOLAE ITTU

medic universal

Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 43, etajiu

ordonează zilnic dela

8--11 a. m. și dela 2--1/2 oare p. m.

Contra tusei, răgușelii și catarului au efect mai bun 283 6-12

bomboanele Pemete

ale lui Réthy.

La cumpărare si am atenți și să cerem apriat bomboane de ale lui RETHY, fiindcă sunt multe imitații fără valoare.

1 Carton 60 fileri.

Se cumpără numai bomboane Pemete de-ale lui RETHY!

Sprjiniți Industria națională!

OPINCI

de ori ce calitate precum și **piei întregi pentru opinci** se află 324 1-6 de vânzare la

Ioan Grecu
măiestru pielar în Porcești (Verestorony).

„Calendarul Lumea Ilustrată”

Răsfoind „Calendarul Lumei Ilustrate” se constată că este o lucrare de mare merit, datorită modului cum e alcătuit și numărul de ilustrațiuni admirabil reușite și cari trec de 400. Fără a avea intențiunea de a face o reclamă editorului Ig. Hertz putem spune că acest calendar e o lucrare cum puține sunt în întreaga lume.

De vânzare la toți librării în țară și străinătate.

Prețul Cor. 1.50.

Deposit la:
Librăria W. Krafft, Sibiu.

Mașini pentru tocatul cărnii

„Standard”

frumos lustruite cu zinc sau cu email; cu cuțit patentat sunt cele mai bune.

In deposit la:

And. Rieger

îprăvălie de fier în Sibiu.

Părți singuratiche pentru mașini totdeauna în deposit.

Cea mai mare alegere în presenturi convenabile în preț

ofer celui ce vizitează

Expozitia de Crăciun

a mea și anume:

Jucării pentru copii, dintre cari îndecosebi: pupe în toate prețurile, animale din catifea și alte stoffe. Modele de mașini cu abur și motori electrice, precum și alte jucării mecanice.

Castenele-tucora de petricele ale lui RICHTER } cu preț. originale de fabrică.
Casele-Matador de lemn - pentru zidit - - - }

Obiecte practice și de lux, între cari: Service de porțolan și sticlă, cel mai mare deposit, căldăruși pentru teiu, măsuțe pentru salon, oale pentru palmi și ținător de palmi.

Gente de mână pentru dame, portmonee, maniere, necesare, ochianuri pentru teatru, cu preț ieftin, esecuția cea mai fină.

Prețuri foarte ieftine dar fixe!

Successorul lui G. F. Schneider

Johann Weindel

Sibiu Piața mare Nr. 15 și 16.

Birou de informații.

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2—3 zile ori și cui, rezolvând toate chestiunile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

— La aviz aștept la gară. —

L. Olariu,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

Unelte americane

bine sortate. 318 2—

Carol F. Jickeli, Sibiu.

Catalog ilustrat se trimite la cerere.

Prăvălie românească

in

Sibiu, strada gușteriții Nr. 48

Asortată cu articoli de mâncare ca:

Primă brânză de Săliște, unt proaspăt și lapte de oaie. Tot felul de legume, varză acră, parmagele roșii conservate în sticle. Ardei conservat pentru umplut, fructe de sud și indigene, rahat, halva și lemne tăcute de foc. — Aci să afle și gazete românești de vânzare.

Rog binevoitorul sprijin al publicului român din loc și jur.

Cu toată stima

A. Petrușiu.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, str. Cîsnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de iarnă
in mare asortiment

noutățile

sosite chiar acum, pentru băne de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquette, și băne de zalon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiari și „Kaglam”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a strage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 81 77—

Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articoli de uniformă, după prescripție eroitura cea mai nouă.

Casa de păstrare (reuniune) în Săliște.**AVIZ.**

Se caută pentru stabilimentul electric cu mașină de vapor și cu motor de păcură (60 H. P.), ce se va contrui în Săliște, în primăvara anului viitor 1911, un

Conducător de construcție

care e în stare, după terminarea construcției să primească conducerea tehnică a stabilimentului. 312 3—3

Se reflectează numai la o putere de lucru rutinată și energică, care e espertă în special în tehnica electrică și de mașini și eva-

lificată pentru dea conduce în mod de sine-stătător mașineriile din stabiliment.

Acceptarea se face, după terminarea construcției și punerea în lucrare a stabilimentului, deocamdată în mod provisor pe un an. La caz de convenire reciprocă respectivul va fi aplicat în mod definitiv.

Oferte, cu dovezile de calificare, cu indicarea ocupațiunei de până aci, a etății și a pretensiunilor de retribuțiune, sunt a se adresa până în 15 Decembrie a. c. st. n. la

Casa de păstrare (reuniune) în Săliște
(lângă Sibiu)

Dirrecțiunea.

Cel mai mare magazin de blănărie

274 6—6

ILIE STEFLEA

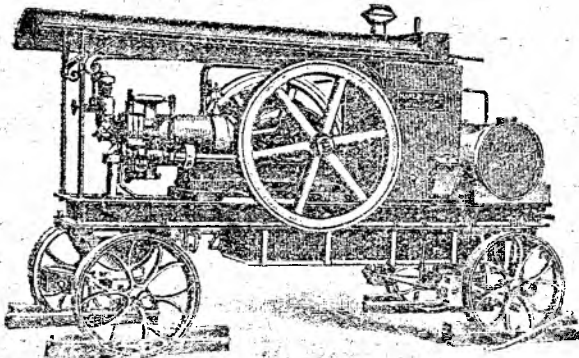
Piața-mare Nr. 18. SIBIU Piața-mare Nr. 18.

Apropiindu-se timpul de iarnă îmi iau voie a aduce la cunoștința onoratului public, că în prăvălia mea se află de vânzare boauri, manșoane, căciuli pentru dame și domni, precum și bunzi de drum, saci de picioare și căciuli românești în mare alegere. — Afară de acestea primesc și esecut în atelierul meu tot felul de comande de bransa blănăriei. — Aici se vând și se cumpără tot felul de piei, după cursul pieței din Lipsca.

În atelierele de mașini ale lui

Eugen Nicola Blaj — Balázsfalva

să pregătesc pluguri și mașini economice
cele mai bune

și să află în deposit totdeauna gata cele mai renumite și mai bune motoare de benzin, locomobile și garnitari de îmblătit cu motoare de benzin, sau locomobile de foc, motoare de benzin, stehile și motoare pentru gaz sugetiv, mori de măcinat,

cu un cuvânt tot felul de mașini economice, se vând cu prețuri moderate și condițiuni de plată favorabile în rate, pe lângă cea mai mare garanță.

Pentru rezlățirea motoarelor mele, primesc în schimb mașini de vapor. Cei ce doresc să-și cumpere ori și ce mașini, să se adreseze cu încredere la firma

Eugen Nicola, atelier de mașini în **Blaj (Balázsfalva).**

Deslușiri și informațiuni să dau gratis. — Catalog românesc franco și gratis. 328 1—10

»Mugurul« Insoțire economică-comercială Elisabetopole
(Erzsébetváros, Kisküküllő vm.)

ALTOI DE VIE

calitate distinsă, pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină. — Se află de vânzare la:

Insoțirea economică comercială „Mugurul”, Elisabetopole (Erzsébetváros, Kisküküllő vm.)

Material disponibil în altoi peste două (2) milioane.

Școalele de altoi n'au fost atacate de peronosporă. — La cumpărări pe credit 316 2— cele mai ușoare condițiuni. — Plătire pe 10 ani cu 7%.

La cerere preț-curent și instrucțiune gratis și franco. — Insoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și manipularea școalei de altoi.

Prima condițiune de reușită este de a folosi material solid!

Trimiteți băneți la cursul practic de altoit!

Replantați-vă viile cu altoi dela firma noastră!

Vinuri de masă escelente,

litra cu 44 și 48 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofera negostoria 143 76— de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezului 20

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment Capsici comp.
Inlocuitor pentru
Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură în podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale la gâtule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețuri de 80 fl. C. 1-40 și Cor. 2— să capată aproape în toate farmaciile. Depozit principal la Icafi T626k, farmacist în Budapesta.

**Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga. ::**

Șoseaua Elisabeta Nr. 8 acu.

Eședite zilnică. 293 18-42

Câștigul cel mai mare eventual 800,000 marce.	Anunț de noroc	Câștigurile sunt garantate de stat.
--	-----------------------	-------------------------------------

Prima tragere la 15 Decem. n.

Invitare la participare la **Șansele de câștig** ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebuie să se câștige

9 milioane 841,476 de marce

Câștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos

600,000 de marce

resp.	câștiguri à
560,000 marce	300,000 marce
550,000 „	200,000 „
540,000 „	100,000 „
530,000 „	60,000 „
520,000 „	50,000 „
515,000 „	45,000 „
510,000 „	40,000 „
305,000 „	30,000 „
303,000 „	20,000 „
302,000 „	15,000 „
	10,000 „

etc.
In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 de lozuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape jumătate din toate lozurile câștigă.

Venitele să urcă dela clasă la clasă și câștigul cel mai mare din clasa primă e sv. de m. 50,000 car cel din clasa 7-a 600,000.

Prețurile oficioase a lozurilor de clasa primă sunt:

Loz întreg 6 M. (7 K)	Loz de jum. 3 M. (3.50 K)	Sfert de loz 1.50 M. (1.75 K)
--------------------------	------------------------------	----------------------------------

Planul oficios de lozuri provăzut cu emblema statului în care sunt espuse prețurile lozurilor din clasele diferite precum și o consemnare a câștigurilor, îl trimite la dorință gratis și franco.

Fiecare participant primește lista oficioasă a tragerilor imediat după trageri. Câștigurile să plătesc prompt sub controla statului. Comande rog acuma sau cel târziu până la

15 Decembrie n. 264 0-10

Samuel Heckscher son, bancher Hamburg 36.

Tălași aici
Comandă la DI Samuel Heckscher son, Nr. 1058 bancher, Hamburg 36.

Trimite-mi— { Loz întreg à 6 Marce (7.— K)
de jumătate „ 8 „ (8.50 „)
de un sfert „ 1.50 „ (1.75 „)

Adresa: _____

Prețul aici alăturat cu mandat } Ce nu-i dorit
cu rambursă } să se șteargă.

Singurul institut de asigurare ardelean

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5. **SIBIU** Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai estime, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confosionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plățire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apeducte. 18 44—

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1909	K 4.831,168-51	Starea asigurărilor cu foc	K 112,045,412—
Capitale asigurate pe viață achitate	4.571,035-31	sfârșitul anului 1909	viață „ 10,847,132—
		Fonduri de întemeiere și de rezervă	2.309,387—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Persoane versate în Aculeșii, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.

Cor. 1-80

Partile constitutive dela mașina de tocat carne. a) Inel de capac, b) Disc găurit, c) Cuțit, d) Șref dela întorcător, e) Întorcător, f) Melciul, g) Tâis.

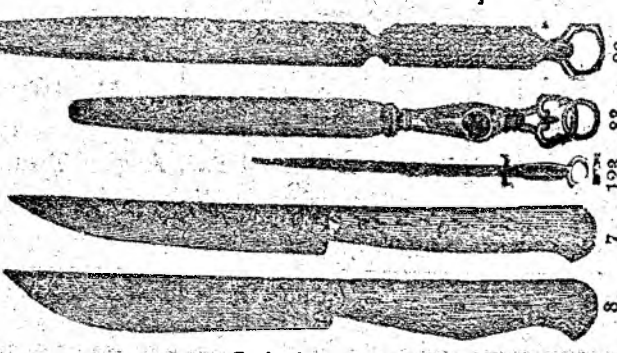
— Fiecare să capată separat. —

Mașini de tocat carnea

Nr.	3	5	8	10	12	20	22	32	cu roată de repezit
taie pe minut	1/4	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/4	1 3/4	kg.
1 bucată cor.	3-10	3-80	5-30	6-20	6—	12-50	9-50	19—	

Fiecare mașină, prin introducerea unui umplător de cârnați se poate folosi cu umplător de cârnați. — 1 umplător de cârnați cor. — 46.

Cuțite de carne

sub garanție pentru fierare bucată dela 66 până la 90 fileri — calitate bună dar fără garanție dela 44 până la 68 fileri.

Oțel-magnet-diamant de Dick

Nr. 99 intr. lung. 36 cm. cor. 4-70
Nr. 83 intr. lung. 29 cm. „ 3-90
Nr. 123 intr. lung. 19 1/2 cm. „ 1-60

Cuțit de împuns
Nr. 7 cu mănere albe:
Lungimea tășului 6 7 8"
cor. 1-0 1-50 1-80

Cuțit de nois
Nr. 8 plăsele poliite cu împunsătoare de a-amă:
Lungimea tășului 4 1/2 5 5 1/2 6 7 8"
cor. 2-10 2-40 2-70 2-90 3— 3-40

Oțelele și cuțitele Dick sunt fără seamăn, cele mai bune, ce le pot recomanda.

CAROL F. JICKELI

SIBIU și ALBA-IULIA

In **Hala de mobile**
strada Sării Nr. 33 **SIBIU** Salzgasse Nr. 33

se află totdeauna și se execută:

276 6— **Odăi complete pentru dormit**
Odăi pentru mâncare

precum și **tot felul de mobile singurate** dela cele mai simple până la cele mai fine.

Scaune (jețuri) încovoiate în mare alegere
Fabricațiune proprie Prețuri ieftine

CAROL HORED T

mălestru măsur

Viță de Vie altoită

cu și fără rădăcină, în verde și în uscat, se vinde cu prețurile cele mai ieftine la

George Forton 1-6
in Ternova comitatul Aradului.

Pește sărat

de tot soiul cu prețurile cele mai ieftine se află de vânzare la **Eremie Holdengraber** in Brașov. 313 3-10

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

Se știe, — dar în realitate adevărat că în răsărit de ani s'ăritătoare la ochii mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucru trupului sunt otrăviti și cari în urma apăsării din tinerețe și prin neplăcări răsărite și-a slăbit sistemul nervos și pierderea spirituală. E timpul să se înceapă să se trateze boala înainte să se pună capăt. Trebuie să se înceapă să se trateze boala înainte să se pună capăt. Trebuie să se înceapă să se trateze boala înainte să se pună capăt. Trebuie să se înceapă să se trateze boala înainte să se pună capăt.

De o chemare să se înceapă să se trateze boala înainte să se pună capăt. Trebuie să se înceapă să se trateze boala înainte să se pună capăt. Trebuie să se înceapă să se trateze boala înainte să se pună capăt. Trebuie să se înceapă să se trateze boala înainte să se pună capăt.

Dr. FALOCK medic de spital, specialist, Budapesta VII, Măgdeleine-ut. 18, unde pe lângă boala se mai aplică și alte proceduri (atât bărbații cât și femeile) asupra viciului sexual, care dăunează și sănătatea trupului și bolnavului și sărăciei, servii în înțeles, tot organismul l-se obișnuiește de materiele de boală, chinurile suferenței etc.

3-4 calfe de blănar

sau și cojocari, cari au puțină cunoștință de blănarie, să primească momentan în atelierul meu.

Ilie Steflea
Sibiu, Piața mare 18.

Vinuri bune vechi ardelenesti

se află de vânzare în cantități și mai mari, pe lângă prețuri moderate, la **Ieronim Spornic**, 322 2-3 in Sibiu, strada Zeughofplatz Nr. 13.

Neintrecut

la boala scrofuloasă, de glandule, anemie, boala englezească, boala de gât și plămâni, tuse, pentru dezvoltarea copiilor slabănogi, rămași în creștere, este și se recomandă cura cu 258 2-10

untura de ficat cu jod și fier

a lui Lahusen, breveta „Jodella“.

Cea mai bună, efectivă, căutată untură de ficat. Ușoară și ușor mistuit. Prețul cor. 350 și 7. Cereți espras marca „Jodella“ și refuzați imitațiile. Singurul fabricant: Farmacistul **VILH. LAHUSEN** în BREMA. Să poate căpăta și în toate farmaciile din Sibiu și jur.

Mașinile de cusut

ale firmei

Seidel & Naumann

sunt cele mai bune și mai ieftine.

Singurul reprezentant pentru Sibiu și jur:

Carol F. Wultschner

Sibiu—Nagyszeben

strada Peplăcii (Quergasse) Nr. 43

Reparaturile se eșecută conștientios pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Depozit de tot felul de articli și părți singuraticce ce sunt de lipsă la mașinile de cusut.

Auho!

Afurisita de tuse mă înneacă.

La tuse, răgușală și întrecinare ajută sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fl.

Depozit central:

farmacia „La palatin“

Budapest, VI, Váci körut 17.

Trătasoa!

Pastilele lui Egger mă scăpară iute.

In Sibiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummier, Karl Pissel, August Teutsch.

In Sabeș la Wilhelm Lederhilger și Ludvig Binder.

254 11-26

Cel mai nou și mai bun leac!

Atrag atențiunea marelui public, asupra medicamentului meu, pe care l'am descoperit numai de curind, și pe care îl dau cu garanție tuturor cel comanda. Medicamentul are mare efect asupra bolilor de: uime, buboale, cocitură, sugel, bubă-vinătă apoi la tăieturi de săcure ori de cuțit, la durere de spate, de picioare, și la umflături de rânză, de coaste, de pânțec, de mâni, de măsele, de limbă, de buze, de urechi, de picioare, de ghemazi și altele, precum și celuice cade de-i vinețește vre-o parte a trupului, și la hube urite de pe trup!

Leacul folosit vindecă ori-și-ce boală de acestea. — Dacă morbul e mai vechiu coace fără nici o durere, spărgind rana și trăgind puroiul (coptura) și rămâne omul sănătos! — Folosește și la marburii secrete învechite și la arsuri! E folositor leacul și pentru animalele domestice, și la mușcături de câne — de aceea e bine ca la nimeni să nu lipsească din casă acest leac pentru cazuri de imbolnăviri, — leacul se poate păstra de la 10—20 ani fără a se strica.

Acest medicament (leac) nu se află spre vânzare în nici o farmacie, ci se pregătește de-adreptul de mine. Lămuriri (sfaturi) cum trebuie folosit leacul, se dau la cumpărare. — Leacul nu e periculos și are un miros plăcut. — Comandele se fac urgent și să trimit și cu rambursă!

Acest medicament (o rudă de 10 cm.

lungă) costă numai 1 cor. 50 fileri.

Două ruzi 2 coroane 50 fileri.

Adresați-Vă cu încredere la

Romul Budoiu-Deleanu

in Sibiu-Nagyszeben

(Strada Măcelarilor Nr. 12).